

Januari 1982
82ste jaargang
Nummer 1

DE STER

Eerste Presidium: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney, Gordon B. Hinckley.

Raad der Twaalf: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, Le Grand Richards, Howard W. Hunter, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell.

Adviseurs: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redactie kerkelijke tijdschriften: Larry Hiller, hoofdredacteur; Carol Moses, redactrice; Heidi Holfeltz, redactrice; Roger Gylling, redacteur.

Redactie De Ster: Henri J. A. Tenthof van Noorden, Kerkelijk Vertaalbureau, Parkstraat 38, 3581 PL Utrecht.

Inhoudsopgave:

„Wanneer gij zijt voorbereid, zult gij niet vrezem“. <i>President Marion G. Romney</i>	1
Voor moeilijke omstandigheden. <i>Jeffrey R. Holland</i>	7
Motiverend evangelie-onderwijs. <i>Rex A. Skidmore</i>	14
Leren gaat iedereen aan. <i>Joe J. Christensen</i>	18
De macht van Opapo's geloof. <i>Carl Fonoimoana</i>	19
„Het wachtwoord is . . .“. <i>J. Lynn Bradford</i>	24
Hasty. <i>Tery Dale</i>	25
Uit de duisternis kwam het licht. <i>Thomas J. Griffiths</i>	28
Vanuit een ander perspectief gezien. <i>Lee Dalton</i>	33
„Ik hoef toch niet naar huis?“. <i>C. Jack Lemmon</i>	36

Kinderster

Van vriend tot vriend. <i>G. Homer Durham</i>	1
Stad in de lucht. <i>William Bishop</i>	4
De mier als veehouder. <i>Jeanne King</i>	6

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266 041 434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bf. 330 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00.

© 1982 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

**„WANNEER
GIJ ZIJT
VOORBEREID,
ZULT GIJ
NIET VREZEN“**

President Marion G. Romney

Mijsns inziens zijn wij, heiligen der laatste dagen, beter dan enig ander volk, voorbereid op de problemen van onze tijd, omdat wij door openbaringen kennis hebben ontvangen. Wij weten meer over de problemen die ons te wachten staan dan enig ander, en wij kennen de sleutel tot de oplossing ervan.

Ik veronderstel dat de meesten de neiging hebben om de wereldproblemen en hun eigen ervaringen uit te leggen in het licht

van bepaalde normen, die zij in hun gedachtenpatroon vastgelegd hebben. Het feit dat de almachtige God, in deze laatste moeilijke dagen vol beproevingen, voor zijn volk zal zorgen, is al heel jong in mijn geheugen gegrift.

Als kind woonde ik in Mexico, een land dat toen verscheurd werd door een verschrikkelijke revolutie. Naarmate de strijdende partijen elkaar over en weer achtervolgden, werd ik ongeruster. Ik herinner me

nog heel goed dat er een boodschap kwam dat de opstandelingen van Ciudad Juarez naar de stad Chihuahua in het noorden trokken en dat de federale troepen uit Torreon naar het zuiden

„Want de tijd komt spoedig,
dat de volheid van Gods
toorn op alle mensenkinderen
zal worden uitgestort, want Hij
zal niet toelaten, dat de
goddelozen de rechtvaardigen
zullen ombrengen.“

(1 Nephi 22:16.)

trokken met dezelfde stad als doel. Mijn zorg veranderde in angst - in grote angst - toen zij elkaar bij Casas Grandes ontmoetten en het schieten begon; het was maar 15 kilometer bij ons vandaan. Enkele van onze avontuurlijke jongemannen beklommen de berg Montezuma en vandaar volgden zij de veldslag door een verrekijker.

Ten gevolge van deze veelbewogen en onvergetelijke ervaringen uit mijn kindertijd, was het voor mij moeilijk om de leerstelling over vrede in het hart te begrijpen, zo lang er nog oorlog in het land was. Mijn vrees werd echter wat minder als ik zag en hoorde hoe mijn lieve moeder haar kindertjes in slaap suste. De woorden van de liederen die zij zong vertroostten me. Enkele van die liederen zijn al die jaren in mijn geheugen blijven weergalmen en dat is ondertussen tweederde

eeuw. Deze, bijvoorbeeld, uit „Leid ons, o Gij goede Meester“:

*Als deez' aarde zal gaan sidd'ren,
geef ons bange hart dan rust,
als Uw oordeel spreidt verwoesting,
berg ons dan op Zions kust.
(Heilige lofzangen, nr. 184.)*

En deze van Parley P. Pratt:

*Lang hebben w'U verwacht;
ons heil is in Uw hand,
verlos ons uit de nacht.*

*Maak aan de zond' een eind,
en zuiver d'aard met vuur . . .
(Heilige lofzangen, nr. 76.)*

Naar gelang de jaren verstreken en ik de Schriften wat beter leerde kennen, heb ik geleerd dat de broeders die deze prachtige regels vol hoop en geloof schreven, uit openbaringen hadden geleerd dat de Heer tijdens de rampen die Hij had voorzien en voorspeld voor zijn heiligen zou zorgen. Nephi zei, bijvoorbeeld, over onze dagen:

„Want de tijd komt spoedig, dat de volheid van Gods toorn op alle mensenkinderen zal worden uitgestort, want Hij zal niet toelaten, dat de goddelozen de rechtvaardigen zullen ombrengen.

Daarom zal Hij de rechtvaardigen door Zijn macht bewaren, zelfs indien de volheid van Zijn toorn moet komen en de rechtvaardigen worden bewaard, zelfs wanneer hun vijanden door vuur worden verwoest. Daarom behoeven de rechtvaardigen niet te vrezen; want de profeet zegt als volgt: Zij zullen worden gered, zelfs al ware het door vuur.“ (1 Nephi 22:16-17.) Toen de Heer door openbaring het voorwoord van de Leer en Verbonden gaf, zei

Hij, dat Hij bereid was hetgeen Hij geopenbaard had „aan alle vlees bekend te maken.

Want Ik ben geen aannemer des persoons, en Ik wil, dat alle mensen zullen weten, dat de dag spoedig komt; de ure is nog niet, doch is nabij, wanneer vrede van de aarde zal worden weggenomen en de duivel macht zal hebben over zijn eigen gebied. En de Here zal eveneens macht hebben over Zijn heiligen; Hij zal in hun midden regeren en in gericht nederkomen op Idumea, of de wereld.“ (Leer en Verbonden 1:35-36.)

Jezus heeft, toen Hij met zijn discipelen op de Olijfberg was, Zelf een overzicht gegeven van onze tijd en de dagen die daarop zouden volgen. Toen zij Hem vroegen naar de verwoesting van Jeruzalem en de tekenen van zijn wederkomst, zei Hij hen dat „dit volk (zijn tijdgenoten) zal worden verdeld en onder alle natiën worden verstrooid. . .

Maar zij zullen wederom worden vergaderd; doch zij zullen (in verstrooiing) verblijven, totdat de tijden der niet-Joden zijn vervuld.

En te dien dage zal worden gehoord van oorlogen, en geruchten van oorlogen, en de ganse aarde zal in beroering zijn, en het hart der mensen zal bezwijken, en de mensen zullen zeggen, dat Christus Zijn komst uitstelt tot aan het einde der aarde. En de liefde der mensen zal verkoelen, en ongerechtigheid zal in grote mate heersen. En wanneer de tijden der niet-Joden zijn gekomen, zal er onder hen, die in duisternis verkeren, een licht te voorschijn komen, en het zal de volheid van Mijn evangelie zijn;

Maar zij ontvangen het niet, want zij begrijpen het licht niet en wenden hun hart van Mij af wegens de voorschriften van mensen.

En in dat geslacht zullen de tijden der niet-Joden worden vervuld.

En van dat geslacht zullen er mensen zijn, die niet zullen sterven, voordat zij een overweldigende plaag zullen zien; want een verwoestende ziekte zal in het ganse land heersen.

Maar Mijn discipelen zullen in heilige plaatsen staan en niet worden bewogen; doch onder de goddelozen zullen er mensen hun stem verheffen en God vloeken en sterven.

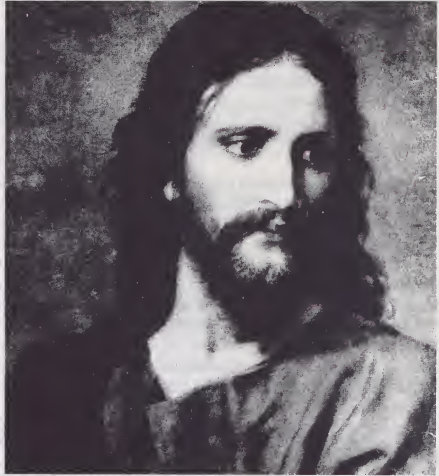
En er zullen eveneens aardbevingen op verschillende plaatsen zijn, en vele verwoestingen; toch zullen de mensen hun hart tegen Mij verstokken, en zij zullen het zwaard tegen elkander opnemen en elkander doden.“ (Leer en Verbonden 45:19, 25-33; cursivering toegevoegd.)

Ik ben ervan overtuigd dat wij om vrede in ons hart te kunnen hebben, moeten leren hoe wij, te midden van onrust en beproevingen, die vrede in ons hart kunnen bewaren. Ik weet dat wij geen oorlogen zouden kennen als wij volgens het evange-

„Ik weet dat wij geen
oorlogen zouden kennen als
wij volgens het evangelie
zouden leven.“

lie zouden leven. Wij zouden in vrede leven. Ik verwacht echter dat het aantal mensen dat zich bekeert niet voldoende zal zijn om de wereld ernstige moeilijkheden te besparen. Ik keer nu terug naar de woorden van de Heiland. Toen Hij de discipelen voornoemde uiteenzetting had

Het feit dat de almachtige God in deze laatste moeilijke dagen vol beproevingen voor zijn volk zal zorgen, is al heel jong in mijn geheugen gegrift. De Heer heeft over de laatste dagen in de gelijkenis van de tien maagden gezegd: „Zij, die verstandig zijn en de Heilige Geest tot gids hebben

genomen en niet zijn misleid . . . zullen niet worden nedergehouden“ (L en V 45:57).

Ik geloof niet, dat wij veilig zijn omdat wij zeggen dat wij bedoelen te doen wat goed is. Ik geloof dat zij veilig zijn, die de Heilige Geest tot gids hebben en niet misleid zijn.

De Heilige Geest bij ons hebben zoals Hij dat hier bespreekt, betekent geleid worden door hemelse openbaring. Ik weet dat wij dergelijke leiding kunnen ontvangen.

gegeven, zag Hij dat zij bedreefd waren en Hij sprak tot hen:

„Weest niet bedreefd, want wanneer al deze dingen zullen geschieden, moogt gij weten, dat de beloften, die aan u zijn gedaan, zullen worden vervuld.

En het zal geschieden, dat hij, die Mij vreest, zal uitzien naar de komst van de grote dag des Heren, ja, naar de tekenen der komst van de Zoon des Mensen.

En zij zullen tekenen en wonderen zien, want deze zullen boven in de hemelen worden getoond en beneden op de aarde. En zij zullen bloed en vuur en rookdampen aanschouwen.

En alvorens de dag des Heren zal komen, zal de zon worden verduisterd en de maan in bloed veranderd, en de sterren zullen van de hemel vallen.

En het overblijfsel zal in deze plaats [Jeruzalem] worden vergaderd;

En dan zullen zij naar Mij uitzien, en ziet, Ik zal komen; en zij zullen Mij, bekleed met macht en grote heerlijkheid in de wolken des hemels zien, met alle heilige engelen; en hij, die niet naar Mij uitziet, zal worden afgesneden.“ (Leer en Verbonden 45:35, 39-44.)

En hier volgt de sleutel daartoe.

„En te dien dage, wanneer Ik in Mijn heerlijkheid zal komen, zal de gelijkenis worden vervuld, die Ik van de tien maagden heb gegeven.

Want zij, die verstandig zijn, en de waarheid hebben ontvangen, en de Heilige Geest tot gids hebben genomen en niet zijn misleid. . .

zullen niet worden nedergehouwen en in het vuur geworpen, maar de dag doorstaan.“ (Leer en Verbonden 45:56-57.)

„Zij, die verstandig zijn, en de waarheid hebben ontvangen, en de Heilige Geest tot gids hebben genomen en niet zijn misleid.“ (Leer en Verbonden 45:57; cursivering

toegevoegd.) Ik geloof niet dat wij veilig zijn omdat wij zeggen dat wij bedoelen te doen wat goed is. Ik geloof dat degenen die veilig zijn, degenen zijn die de Heilige Geest tot gids hebben en niet misleid zijn. Dat zijn degenen die niet nedergehouwen en in het vuur geworpen zullen worden, maar de dag zullen doorstaan.

„De aarde zal hun tot een erfenis worden gegeven.“ Deze aarde wordt niet de erfenis van onze vijanden.

„De aarde zal hun (die ‚de Heilige Geest tot gids hebben genomen en niet zijn misleid‘) tot een erfenis worden gegeven; en zij zullen zich vermenigvuldigen en sterk worden, en hun kinderen zullen zonder zonde opgroeien tot zaligheid.

Want de Here zal in hun midden zijn, en Zijn heerlijkheid zal op hen zijn, en Hij zal hun Koning en Wetgever zijn.“ (Leer en Verbonden 45:58-59.)

Ik geloof dat de Heiland over de Heilige Geest sprak toen Hij zei: „Zij die . . . de Heilige Geest tot gids hebben genomen“.

Als wij de Heilige Geest ontvangen en aan zijn leiding gehoor geven, behoren wij tot degenen die beschermd worden en door moeilijke tijden heengeloofd worden.

De Heilige Geest is de Geest der waarheid. De Heilige Geest bij ons hebben zoals Hij dat hier bespreekt en zoals ik dat nu heb uitgelegd, betekent geleid worden door hemelse openbaring. Ik weet dat wij dergelijke leiding kunnen ontvangen.

Toen de profeet Joseph Smith in 1839 met Elias Higbee naar Washington ging, voerde hij besprekingen met veel daar aanwezige staatslieden - en ook met veel politici. Hij voerde ook besprekingen met de president van de Verenigde Staten. Bij een van die besprekingen vroeg de heer Van Buren (president van de Verenigde Staten) wat het verschil was tussen ons en de andere godsdiensten van die tijd. Joseph Smith antwoordde dat onze wijze van dopen anders was en dat wij de gave van de Heilige Geest verleenden door middel van handoplegging en dat alle andere verschillen voortkwamen uit die gave van de Heilige Geest. (Zie *History of the Church*, deel 4, blz. 42.)

Wij hebben de Heilige Geest. Elk van ons die lid van de kerk is geworden heeft op dat moment de handen op zijn hoofd gelegd gekregen en heeft - voor zover een verordening dat kan geven - de gave van de Heilige Geest ontvangen. Naar ik mij echter weet te herinneren is de Heilige Geest bij mijn bevestiging niet naar mij toegestuurd; mij is gelast: „Ontvang de Heilige Geest“. Als ik de Heilige Geest ontvang en aan zijn leiding gehoor geef, zal ik tot degenen behoren die beschermd worden en door de moeilijke tijden heengeloodst worden. En dat geldt ook voor u en voor iedere andere ziel die aan zijn leiding gehoor geeft. „Wanneer gij zijt voorbereid, zult gij niet vrezē.“ (Leer en Verbonden 38:30.) □

Suggesties voor huisonderwijzers

1. Vertel over een eigen ervaring met de zegeningen die aan paraatheid en het vertrouwen in de Heer gekoppeld zijn. Vraag de gezinsleden te vertellen hoe zij denken over het vertrouwen in de Heer en paraatheid.
2. Besprek de uitspraak van president Romney over de mensen die behoren tot degenen „die beschermd worden en door de moeilijke tijden heengeloodst worden“.
3. Bespreek de manieren waarop gezinsleden zich geestelijk en emotioneel kunnen voorbereiden op de moeilijkheden die op hun pad kunnen komen.
4. Staan er citaten of tekstdelen in dit artikel die het gezin samen kan lezen of zijn er eventueel andere teksten die u in verband met dit artikel met hen wilt doornemen?
5. Zou het voor de bespreking beter zijn als u voor uw bezoek een oriënterend gesprek met het hoofd van het gezin zou hebben? Is er een boodschap van de quorumleider of de bisschop over geloof en paraatheid voor het gezinshoofd?

Jeffrey R. Holland

Voor moeilijke omstandigheden

*Naar een toespraak die aan de
Brigham Young Universiteit gehouden is.*

Ik wil graag een probleem aansnijden dat universeel is en dat zich op elk moment en overal kan voordoen. Ik geloof dat het een soort kwaad is. Ik weet tenminste dat het een schadelijke uitwerking kan hebben die onze groei belemmert, ons deprimeert, onze hoop doet afnemen en ons vatbaarder maakt voor kwaad van ernstiger afmetingen. Ik wil dit bespreken, omdat ik

niets anders ken dat de satan zo sluw bij zijn werk hanteert. Ik bedoel „twijfel“ - vooral gebrek aan zelfvertrouwen - of ontmoediging en wanhoop.

Hierdoor wil ik u niet in de waan brengen dat er geen andere zaken op de wereld zijn waarover wij ons zorgen hoeven te maken. Er zijn in ons persoonlijk leven en in onze samenleving - zowel nationaal als internationaal - zeker zaken die een ernstige bedreiging van ons geluk vormen. Mijn zorgen hebben echter geen betrekking op de toestanden en problemen waarover wij in kranten lezen of op de radio horen. Ik wil het wat persoonlijker houden en spreken over zaken die de voorpagina van de krant niet halen, maar die belangrijk kunnen zijn voor ons dagboek en voor onze eigen geschiedenis.

Als uitgangspunt wil ik echter een onderscheid maken dat de schrijver F. Scott Fitzgerald (1896-1940) eens maakte, namelijk dat problemen noodzakelijkerwijs in verband staan met ontmoediging - ontmoediging is een zelfstandige ziektekiem, die evenveel van problemen verschilt als gewrichtsontsteking van een stijf gewricht. („The Crack-Up“, James Laughlin, 1945, blz. 77.) Wij hebben allemaal

problemen, maar de „ziektekiem“ ontmoediging, om met Fitzgerald te spreken, schuilt niet in die problemen, zij ligt binnenin ons - of om het duidelijker te stellen: ik geloof dat zij bij de satan, de prins der duisternis en de vader der leugens, vandaan komt. Hij wil ons ermee besmetten. Deze ziektekiem is vaak klein, maar zij werkt, groeit en gedijt. Het kan in feite bijna een gewoonte, een wijze van leven en denken worden en daarmee wordt de grootste schade gedaan. Bovendien laat zij onze geest in toenemende mate tol betalen, want zij holt de krachtigste godsdienstige beloften die wij kunnen afleggen uit - de beloften van geloof, hoop en liefde. Wij worden in onszelf gekeerd en gedepimeerd, en deze mooiste christelijke deugden lopen schade op of worden in het gunstigste geval aangetast. Wij worden ongelukkig en al gauw maken wij anderen ongelukkig en dan duurt het niet lang meer voor wij Lucifer gelukkig maken.

Evenals bij alle andere ziektekiemen, moeten wij onze voorzorgsmaatregelen nemen om ons tegen de zaken die ons ontmoedigen, te beschermen. Dante (Dante Alighieri, 1265-1321) zegt in *Paradiso* van zijn *La divina commedia* dat de pijl die men van tevoren ziet komen minder hard aankomt. En wij zeggen, als een essentieel onderdeel van ons evangelie beschouwend: „En engelen zullen door het midden des hemels vliegen . . . en met luider stemme roepen Bereidt u, bereidt u.“ (Leer en Verbonden 88:92.)

„(En) wanneer gij zijt voorbereid, zult gij niet vrezē.“ (Leer en Verbonden 38:30.) En vrees is een onderdeel van dat verlangen dat bestreden moet worden. De Schriften leren ons dat voorbereiding - preventie, zo u wilt - misschien wel het belangrijkste wapen in uw arsenaal is tegen ontmoediging en nederlagen.

U kunt, bijvoorbeeld, ontmoedigd zijn door financiële zaken - en dat is bijna iedereen voor zekere tijd. Het kan u enige troost schenken te weten, dat anderen ook wel eens omhoog zitten. Financiën kunnen een bron van zorg zijn, maar u hebt een verplichting - ten opzichte van uzelf als er al geen anderen bij betrokken zijn - om erop toe te zien dat zij u niet vernietigen. U moet er misschien enkele zaken waar u behoefte aan hebt voor laten staan; u moet zich misschien als arm beschouwen. Welnu, denk aan het volgende: „Indien nu God het gras des velds, dat er heden is en morgen in de oven geworpen wordt, zó bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, kleingelovigen?“ (Matteüs 6:30.)

Bereid u voor. Maak plannen. Werk eraan. Breng offers. Besteed opgewekt uw tijd en geld aan zaken die de moeite waard zijn. Houd u rustig en verzeker u ervan dat u met de middelen, die u ter beschikking stonden, uw uiterste best hebt gedaan. Als u hard werkt en u er ernstig op voorbereidt, zal het heel moeilijk voor u worden om toe te geven of op te geven. Als u werkt met geloof in God, in uzelf en in uw toekomst, zult u op een rots bouwen die niet zal begeven als de winden waaien en de regen neerslaat - want die komen beslist.

Als u uw uiterste best doet en rechtvaardig leeft, en het leven lijkt nog steeds zorgelijk en moeilijk; heb dan goede moed. Anderen doorstonden die gevoelens al voor u. Voelt u zich impopulair en buitengesloten? Lees nog eens over Noach en bekijk eens wat populariteit omstreeks 2500 v.Chr. inhield.

Lijkt er een woestijn met een oneindige rij heuvels voor u te liggen? Lees nog eens over Mozes. Bereken eens de last die hij moest dragen toen hij eerst tegen Faraó moest vechten en daarna nog eens veertig

jaar lang een opdracht in de Sinaï moest vervullen. Sommige taken hebben tijd nodig. Aanvaard dat. Het gebeurt zoals de Schriften zeggen: „En het geschiedde“. Er komt een eind aan. Te zijner tijd trekken wij onze eigen Jordaan over. Anderen hebben dat bewezen.

Bent u bang dat de mensen u niet aardig vinden? De profeet Joseph Smith kan over dat onderwerp met u van gedachten wisselen. Hebt u problemen met uw gezondheid? Natuurlijk kunt u vertroost worden door het feit dat deze kerk in een van de spannendste en onthullendste tijden van deze bedeling geleid wordt door iemand die geleden heeft zoals de Job uit de Schriften. President Kimball heeft de afgelopen dertig jaar weinig dagen gekend waarop hij niet geplaagd werd door pijn, ongemak of ziekte. Is het verkeerd om u af te vragen of president Kimball in zekere zin niet alleen ondanks zijn lichamelijke last,

Als u uw uiterste best doet en rechtvaardig leeft, en het leven lijkt dan nog steeds zorgelijk en moeilijk, heb dan goede moed. Anderen doorstonden die gevoelens al voor u.

maar ook ten dele juist daardoor geworden is wat hij is? Kunt u moed putten uit het feit dat u offers brengt, evenals deze geweldige man die ziekte en dood heeft verslagen, zijn vuist tegen de duistere machten heeft geheven en, terwijl hij

nauwelijks de kracht had om te lopen, geschreeuwd heeft: „O, Heer, ik ben nog sterk genoeg. Geef mij nog eens een berg.“ (Zie Jozua 14:11-12.)

Hebt u zich ooit verstoken van talenten of minderwaardig gevoeld? Kan het u helpen te weten dat iedereen dat gevoel kent van tijd tot tijd zelfs Gods profeten? Mozes bood eerst weerstand aan zijn bestemming door uit te leggen dat hij niet welsprekend was. Jeremia zag zichzelf als een kind en was bang voor degenen die hij tegemoet moest treden.

En Henoch? Ik vraag u om uw hele leven aan Henoch te denken. Dit is de jongeman die, toen hij voor een ogenschijnlijk onmogelijke taak geroepen werd, zei: „Waarom heb ik genade gevonden in Uw ogen, en ik slechts een jongen ben, en alle mensen mij haten“? (Mozes 6:31.)

Henoch was gelovig. Hij rechtte zijn rug en ging al stotterend op weg. Goeie, ouwe, onbegaafde en minderwaardige Henoch. De engelen zouden later het volgende over hem schrijven:

„En het geloof van Henoch was zo groot, dat hij het volk van God leidde, en hun vijanden trokken tegen hen ten strijde; en hij sprak het woord des Heeren, en de aarde beefde, en de bergen vloten, ja, volgens zijn gebod; en de loop der waterstromen werd veranderd; en uit de wildernis werd het gebrul der leeuwen gehoord; en alle natiën waren zeer bevreesd, zo machtig was het woord van Henoch, en zo groot was de macht van de taal, die God hem had gegeven.“ (Mozes 7:13.)

Goeie, ouwe, onbegaafde Henoch! Wiens naam nu synoniem is aan buitengewone gerechtigheid. De volgende keer dat u in de verleiding komt om uzelf te zien als onwaardig, moet u er eens aan denken dat de allerfijnste mannen en vrouwen van dit koninkrijk ook in de verleiding gebracht

zijn om dat te denken. Evenals Jozua tegen de stammen van Israël zei toen zij voor een van hun moeilijkste taken stonden, zeg ik tegen u: „Heiligt u, want morgen zal de Here in uw midden wonderen doen“. (Jozua 3:5.)

Er is natuurlijk één bron van wanhoop die ernstiger is dan alle andere. Deze houdt verband met slechte voorbereiding van een veel ernstiger soort. Deze is het tegengestelde van heiliging. Deze geeft nu en in de eeuwigheid een ontmoediging, die een uiterst vernietigende kracht heeft. Deze bron heet overtreding tegen God. Deze neerslachtigheid is nauw met de zonde verbonden.

Onder deze omstandigheden is uw aller-moeilijkste opdracht om te geloven dat u kunt veranderen - dat u echt anders kunt worden - als u eenmaal de ernst van uw fouten hebt ingezien. Dit af te wijzen is duidelijk een satanisch middel dat is ontworpen om u te ontmoedigen en te onderwerpen. Val op uw knieën en dank uw Hemelse Vader omdat u tot een kerk behoort en het evangelie hebt aanvaard dat bekering belooft aan degenen die de prijs ervoor willen betalen. Bekering is geen woord dat iets aankondigt. Het is, na geloof, het woord in de christelijke vocabulaire dat de meeste bemoediging schenkt. Bekering is gewoon de schriftuurlijke uitnodiging tot groei en vooruitgang, verbetering en vernieuwing. U kunt veranderen! U kunt net zo rechtvaardig worden als u wilt.

Als er één berusting is die ik niet kan verdragen dan is dat de armzalige, meelijwekkende en afgezaagde kreet: „Ach, zo ben ik nu eenmaal“. Als u over ontmoediging wilt spreken, dan is dat de kreet die mij ontmoedigt. Bespaar me alstublieft uw toespraken over „Zo ben ik nu eenmaal“. Ik heb dat al veel te vaak gehoord van

mensen die wilden zondigen en het psychologisch wilden rechtvaardigen. En ik gebruik het woord zonde nogmaals om een enorme verscheidenheid aan gewoonten aan te duiden die ogenschijnlijk onschuldig genoeg zijn, maar toch twijfel en wanhoop meebrengen.

U kunt al wat u wilt veranderen, en u kunt het heel snel veranderen. Hier komt een volgende satanische misvatting kijken, namelijk dat het jaren en eeuwen duurt om u te bekeren. Het duurt precies even lang om u te bekeren als het voor u duurt om te

zeggen „ik verander dat“ en dat oprecht te menen. Natuurlijk moeten er problemen worden opgelost en moet er worden goedgeemaakt. Misschien hebt u wel - en dat kunt u beter doen - de rest van uw leven nodig om aan te tonen dat uw bekering volkomen is. Verandering, groei, vernieuwing en bekering kunnen voor u echter even plotseling komen als voor Alma en de zonen van Mosiah. Zelfs als u belangrijke veranderingen moet aanbrengen, is het toch niet waarschijnlijk dat u in de categorie „allergste zondaren“ (Mo-

Toen bad Elisa: „Here, open toch zijn ogen, opdat hij zie“.

siah 28:4) zult vallen; daarmee beschreef Mormon deze jongemannen. En toch lijkt dit in het verslag dat Alma zelf in hoofdstuk 36 van het boek dat zijn naam draagt, over deze ervaring geeft even plotseling als verbazingwekkend te zijn geweest.

Begrijp me niet verkeerd. Beking is niet gemakkelijk, noch pijnloos. Het is een bittere beker uit de hel. De satan die daar woont, is echter de enige die u wil laten denken dat de nodige en vereiste erkenning van uw zonden onaangenamer is dan een vast verblijf bij hem. Slechts hij zal zeggen: „Je kunt niet veranderen. Je wilt niet veranderen. Het duurt te lang en is te moeilijk om te veranderen. Geef het maar op. Geef maar toe. Bekeer je niet. Je bent zoals je bent.“ Dat, mijn vrienden, is een leugen die uit wanhoop geboren wordt. Trap er niet in.

Verdiep u in de Schriften. U zult uw eigen ervaringen daar beschreven vinden. U zult er geestelijke kracht uit putten. U zult er oplossingen en raad treffen. Nephi zegt: „Christus' woorden zullen u alles zeggen, wat gij moet doen“. (2 Nephi 32:3.)

Bid ernstig en vast toegewijd en met een doel. Sommige moeilijkheden zijn als duivels en wijken niet „dan door bidden en vasten“ (zie Matteüs 17:21).

Dien anderen. De hemelse paradox is dat u zichzelf alleen door toewijding kunt redden.

Heb geloof. „Heeft de dag van wonderen opgehouden?

Of hebben engelen opgehouden aan de mensenkinderen te verschijnen? Of heeft Hij hun de macht des Heiligen Geestes onthouden? Of zal Hij dit doen zolang de tijd zal duren, of de aarde zal bestaan, of zolang er één mens op aarde zal zijn om te worden gered?

Ziet, ik zeg u: Neen, want . . . het is door geloof dat engelen verschijnen om mensen te dienen.“ (Moroni 7:35-37.)

Elisa, die een macht had die alleen aan de profeten bekend is, had de koning van Israël aangeraden hoe, waar en wanneer hij zich tegen de Syriërs die tegen hem ten strijde trokken, moest verdedigen. De koning van Syrië wilde zijn leger, natuurlijk, verlost zien van die lastige profeet. Dus - en ik citeer - :

„Zond hij daarheen paarden en wagens, een sterk leger; zij kwamen des nachts en omsingelden de stad.

. . . een leger omringde de stad, zowel paarden als wagens.“ (2 Koningen 6:14-15.)

Indien Elisa naar een geschikt moment om terneergeslagen te zijn had uitgezien, dan had hij hier dé gelegenheid. Zijn enige bondgenoot was een jongen die in deze tijd een president van het plaatselijke lerarenquorum zou kunnen zijn. Hier worden dus een profeet en een knaap geconfronteerd met de wereld. En de jongen is doodsbenauwd. Hij ziet overal vijanden - overal moeilijkheden en wanhoop, problemen en lasten. Hij kan niet

wegkomen en het enige wat hij kan zien, is een slechte en genadeloze stad. Met wankelend geloof roept de jongen uit: „Ach, mijn heer! wat moeten wij doen“? (2 Koningen 6:15.)

En wat antwoordt Elisa?

„Vrees niet, want zij, die bij ons zijn, zijn talrijker dan zij, die bij hen zijn. Toen bad Elisa: Here, open toch zijn ogen, opdat hij zie. En de Here opende de ogen van de knecht en hij zag en zie, de berg was vol

en dat doen ze beslist - moet u eraan denken - en nooit vergeten - dat u als uw ogen geopend zouden worden zo ver als het oog reikt, wagens en vurige paarden in roekeloze vaart op u toe zou zien stuiven om u te beschermen. Zij [deze hemelse legers] zullen er altijd zijn om het zaad van Abraham te beschermen.

Ik besluit met deze hemelse belofte:

„Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Gij zijt kleine kinderen, en gij hebt nog niet begrepen welke grote zegeningen de Vader in Zijn handen houdt, en voor u heeft bereid;

En gij kunt nu niet alle dingen verdragen; niettemin, weest goedsmoeds, want Ik zal u voortleiden.

. . . Ik zal voor uw aangezicht uitgaan. Ik zal aan uw rechterhand en aan uw linkerhand zijn, . . . en Mijn engelen zullen rondom u zijn om u te bemoedigen.

Het koninkrijk is het uwe, en de zegeningen er van zijn de uwe, en de rijkdommen der eeuwigheid zijn de uwe.“ (Leer en Verbonden 78:17-18; 84:88; 78:18.)

Zeker, „wij vinden . . . 't land, door God ons bereid“. En onderweg „zingen wij met rein genot, ter eer van onze Heer en God, bij zielverheffend snarenspeel: Alles wel! Alles wel!“

In de naam van Jezus Christus. Amen. □

U kunt al wat u wilt
veranderen en u kunt het
heel snel veranderen.
Slechts de satan zal zeggen:
„Je kunt niet veranderen“.

vurige paarden en wagens rondom Elisa.“
(2 Koningen 6:16-17.)

Door het evangelie van Jezus Christus krijgt u hulp van beide zijden van de sluier en dat moet u beslist nooit vergeten. Als teleurstelling en ontmoediging toeslaan -

MOTIVEREND EVAN

Ergens in een Zuidamerikaans dorpje keken bezoekers toe hoe nakomelingen van de Inka's glasscherven en blikjes gebruikten om hun schapen te scheren. Daarop nodigden de bezoekers de plaatselijke leiders uit om zich in het centrum van het dorp bij hen te voegen om een demonstratie van het schapenscheren met een grote schaar bij te wonen. De dorpelingen ontdekten dat zij in dezelfde tijd met dat nieuwe stuk gereedschap tienmaal zo veel schapen konden scheren. Zij ruilden artikelen om aan scharen te komen en hebben deze sindsdien gebruikt. Doeltreffend onderwijs bracht een grote verandering tot stand.

Zo kan doeltreffend onderwijs in de kerk belangrijke en positieve veranderingen tot stand brengen in het leven van kinderen

en volwassenen. Wat is het voornaamste doel van evangelie-onderwijs? Wat behoort het te zijn?

Het doel is niet „het uitstorten van informatie“ over de hoofden van de aanwezigen; het is niet hetzelfde als laten zien hoeveel de leerkracht wel weet, noch is het uitsluitend bedoeld om de kennis over de kerk en het evangelie toe te doen nemen. Het grondbeginsel van het onderwijs in de kerk is de mensen te helpen belangrijke veranderingen tot stand te brengen in hun leven. Het doel is elk menskind te inspireren om over de waarheden en beginselen van het evangelie na te denken, er gevoelens over te ontwikkelen en daar iets mee te doen.

Er zijn teveel leerkrachten die alleen maar het evangelie lesgeven, waarbij zij de

EVANGELIE - ONDERWIJS

Rex A. Skidmore

stappen over het hoofd zien die nodig zijn om de mensen ertoe te brengen het evangelie in hun leven toe te passen. Een beginsel onderwijzen is niet voldoende. De uitnodiging om dat beginsel toe te passen en de deur te openen naar het gebruik ervan, zijn belangrijk voor onderwijs dat vruchten afwerpt.

Doeltreffend onderwijs houdt ook in dat de leerkracht weet welke kennis de leerling meebrengt als hij de klas binnenkomt - wat zijn begripsvermogen is. Het betekent ook dat de tijd mogelijk verknoeid is; tenzij de leerling op de een of andere manier veranderd is voor hij de klas weer verlaat. Het is te hopen dat de leerling, als hij de klas verlaat, beïnvloed is en dat zijn gedrag als gevolg daarvan ten goede verandert. Het is te hopen dat zijn kennis over een

bepaald evangeliebeginsel is toegenomen en dat hij die in zijn dagelijks leven in praktijk zal brengen.

Een doeltreffend en echt leerproces omvat tenminste drie fasen:

1. *Toegenomen kennis.* Er is teveel evangelie-onderwijs dat ophoudt zodra er een toename van kennis is. Deze kennis is belangrijk, maar niet voldoende. Kennis van evangeliebeginselen en kerkgeschiedenis is essentieel voor onze vooruitgang in Gods koninkrijk; het is het fundament voor een succesvol leven, maar het is niet meer dan een begin.

2. *Diepere gevoelens of een veranderde houding.* Het is belangrijk dat de leerlingen een positieve houding ten aan-

zien van het evangelie en zijn beginselen ontwikkelen en leerkrachten die die leerlingen helpen om hun gevoel voor goedheid te verdiepen en hun getuigenis te versterken zijn op het goede spoor.

3. *Doen.* Deze derde stap is in veel opzichten de belangrijkste. Elke les over het evangelie, onverschillig of deze tijdens de priesterschapsvergadering, door een hulporganisatie, op een seminarie of een instituut gegeven wordt, behoort elke leerling te helpen om zijn levenswijze te veranderen en behoort veranderingen mee te brengen die de moeite waard zijn. Gaat de les bijvoorbeeld, over gebed, dan

Het grondbeginsel van het onderwijs in de kerk is helpen belangrijke veranderingen tot stand te brengen in het leven van de mensen.

zal de doelmatige leerkracht zijn leerlingen helpen begrijpen wat gebed is, waarom wij bidden en hoe wij doeltreffend moeten bidden. Hij zal zijn leerlingen ook helpen om een positievere houding jegens gebed te ontwikkelen.

Inzien dat het doel van doeltreffend evangelie-onderwijs is, veranderingen in het leven van de mensen tot stand te brengen, werpt de vraag op: Hoe kunnen leerkrachten dit realiseren?

De doelmatige godsdienstleraar helpt zijn leerlingen in de eerste plaats de les en het beginsel of de gedachte waarop de nadruk gelegd wordt, begrijpen. Als de les bijvoor-

beeld over vasten gaat, helpt hij de klasleden begrijpen wat dat beginsel inhoudt, waar het vandaan komt en wat het in het leven van de mensen betekent. Naarmate zij begrijpen hoe, wat en waarom vasten is, is het waarschijnlijker dat zij het in hun eigen leven gaan toepassen. Als zij het beginsel niet begrijpen, zullen zij er ongetwijfeld niets of weinig mee doen in hun eigen leven.

De mensen staan besluiteloos tegenover het onbekende en soms zijn zij er zelfs bang voor. Een toename van begrip opent de deur voor handelen en paveit de weg voor vooruitgang. Lesgeven over het evangelie is dus een belangrijke stap in de richting van handelen, maar het is niet doorslaggevend.

De doelmatige leerkracht helpt de klasleden in de tweede plaats om tot handelen te komen door hun gevoelens en overtuiging te versterken. Nogmaals, hij onderwijst doelmatig als hij hen bijstaat bij het krijgen van het gevoel dat vasten een zegen kan zijn, zowel voor degene die vast als voor anderen.

Het geven van zijn getuigenis is een methode waarop de leerkracht zijn klasleden kan helpen. Een persoonlijk getuigenis heeft werkelijk invloed op het leven van anderen. Veel mensen zijn lid geworden van de kerk na het mormoonse paviljoen op de wereldtentoonstelling in New York of in Tokio bezocht te hebben. Veel hebben getuigd dat de zending die hen na de rondleiding door het mooie paviljoen oprecht en liefdevol zijn getuigenis gaf, hen uiteindelijk het meest beïnvloed heeft. Zijn getuigenis luidde: „Ik weet dat het evangelie waar is. Dit is mijn persoonlijk getuigenis aan u. U kunt ook zo'n getuigenis ontvangen als u het evangelie bestudeert en het in praktijk brengt.“

De leerkrachten moeten het geven van

hun getuigenis niet „overdrijven“, maar deze uitsluitend op de geschikte tijd uitdragen. Een persoonlijke overtuiging kan buitengewoon zinvol zijn in het leven van anderen, wanneer deze oprecht en bij de juiste gelegenheid wordt uitgedragen. Het vertellen van interessante verhalen en ervaringen die het beginsel dat onderwezen wordt illustreren, is eveneens een methode om de gevoelens van de klasleden te beïnvloeden. Heel wat leerlingen zijn gemotiveerd om hun leefwijze te veranderen doordat er in een les een indrukwekkende ervaring is doorverteld. De klasleden kunnen, als zij de gelegenheid daartoe krijgen, vertellen over hun activiteiten en hun getuigenis en dat zullen zij ook zeker doen, zodat er meer ervaringen aan bod komen dan alleen die van de leerkracht.

Er is een tiener die ophield met roken nadat hij in de priesterschapsvergadering een les over het woord van wijsheid bijgewoond had, waarin de leerkracht de persoonlijke ervaring van zijn broer, die met roken was opgehouden, levendig had beschreven. Het verslag toonde gewoon aan dat een roker met roken kan ophouden en het liet de gunstige gevolgen van dat besluit zien.

Doelmatige leerkrachten trachten hun les te verrijken met ervaringen en verhalen die de gevoelens en hun overtuiging ten aanzien van het naleven van de evangeliebeginselen verdiepen.

In de derde plaats vraagt de doelmatige leerkracht de klasleden datgeen te doen dat in de les de nadruk krijgt. Dit kan door middel van een bepaalde uitnodiging of opdracht gedaan worden. Vaak komen wij tot dit punt en dan houden we op, maar eigenlijk moeten we juist op dat punt de deur voor de klasleden openen en er werkelijk toe brengen om het beginsel dat

bestudeerd is, op de proef te gaan stellen. De betekenis van deze stap wordt geïllustreerd door een gezin met drie kinderen dat lid werd van de kerk. Zij woonden in een buurt waar veel heiligen der laatste dagen zaten en zij hadden veel over het evangelie geleerd. Toen verhuisden ze naar een zendingsgebied en een mormoons zending nodigde hen uit om naar de kerk te komen. Korte tijd later werden zij gedoopt. Iemand vroeg: „Waarom bent u niet eerder lid van de kerk geworden?“ De vader antwoordde: „Niemand heeft ons ooit uitgenodigd om lid te worden of om zelfs maar naar de kerk te gaan.“

De afwerking van opdrachten kan heel doeltreffend zijn. Twaalfjarigen kunnen, bijvoorbeeld, de opdracht krijgen om dagelijks te bidden, hun tiend te betalen of een goede daad te doen door hun naaste in nood te helpen. Deze opdrachten moeten te verwezenlijken zijn. Wanneer iemand iets meemaakt dat indruk op hem maakt, zal hij dat niet gauw vergeten. Een uitnodiging om iets te proberen dat de moeite waard is, is heel belangrijk voor doeltreffend onderwijs. Het is eveneens belangrijk om te zorgen voor een mogelijkheid om te rapporteren of om de opdracht af te werken, zodat de ervaring niet vergeten wordt.

Doelmatige leerkrachten spelen een belangrijke rol bij het toepassen van deze stappen en brengen zo veranderingen in het leven van mensen die de moeite waard zijn. Het is zoals Henry Brooks Adams (Amerikaans geschiedkundige en schrijver, 1838-1918) heeft gezegd: „Een leerkracht heeft invloed op de eeuwigheid; hij kan nooit zeggen waar zijn invloed ophoudt.“ □

Leren gaat iedereen aan *

Joe J. Christensen

Voormalig medewerker van de kerkelijke onderwijsinstellingen

Wij dienen echte studenten te zijn - harder te studeren dan wie ook. In plaats van terug te schakelen naar „vrij“ en „rond te dobberen“ tijdens ons godsdienstonderwijs, behoren wij juist naar de hoogste versnelling over te schakelen en er harder aan te trekken dan aan welk ander vak dan ook. (Dit geldt voor al het godsdienstonderwijs, onverschillig of dat op een universiteit, in een instituut of seminarie, tijdens de priesterschapsvergadering, de gezinsavond of de zondagschool gegeven wordt.) De zaken die daar besproken worden, verdienen het beste dat wij op intellectueel en geestelijk gebied kunnen opbrengen; want als wij in deze lekenkerk, niet vaardig worden in het leren van het evangelie van Jezus Christus, wie wordt dat dan wel? Als de ouderlingen Israëls geen ervaren theologen worden, wie wordt het dan wel? Als u moeders en moeders van de toekomst niet voldoende leert het evangelie aan kinderen te onderwijzen, wie leert dat dan wel? En als u, zendingelingen, de boodschap niet leert die de Heer u wil laten onderwijzen, wie leert dat dan wel? Velen ervaren tot hun schande dat zij ontegenzeggelijk niet kunnen onderwijzen wat zij niet weten)

Iemand heeft gezegd dat de kerk nooit meer dan een generatie van haar ondergang is, en dat is juist als de waarheden niet doeltreffend onderwezen worden. Elke generatie draagt de verantwoordelijk-

heid om deze waarheden doeltreffend aan elke volgende generatie te onderwijzen. Ik geloof dat een van de voornaamste redenen dat de moraliteit bij zovelen zo is verzwakt, valt te wijten aan gebrek aan doeltreffend godsdienstondericht dat op ware beginselen is gebaseerd. In De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen hebben wij dat; en bovendien is het ons toevertrouwd. Het is onze leiders toevertrouwd. Wij verontschuldigen ons bij niemand omdat we plannen maken, organiseren en grote hoeveelheden tijd en geld investeren. Wij rijden ontelbare kilometers om onze kinderen naar en van het jeugdwerk, seminarie, kerkelijke activiteiten, zondagschool, avondmaalsvergaderingen en quorumactiviteiten te transporteren. Wij laten honderdduizenden handboeken drukken voor ouders en leerkrachten, zodat zij die bij hun lessen kunnen gebruiken. Wij zorgen voor seminaries, instituten voor godsdienstondericht, scholen, hogescholen en zelfs voor universiteiten.

Waarom? Opdat deze waarheden onderwezen en geleerd kunnen worden. Opdat er omstandigheden geschapen kunnen worden waarin de Geest aan al onze geesten kan getuigen over de eeuwige waarheden van het evangelie. Deze „Geest“ is werkelijk het fundamentele kenmerk van waar „godsdienstondericht“. Zonder die Geest kunnen wij niet slagen en als onze leerkrachten en leerlingen deel hebben aan die Geest kunnen wij niet falen. Onze reis is uitgestippeld en onze doelen zijn gesteld. □

* Toespraak gehouden aan de Brigham Young Universiteit.

VAN VRIEND TOT VRIEND

*G. Homer Durham
van het Eerste Quorum
der Zeventig*

Ik ben in Utah geboren, maar de meeste herinneringen beginnen in Boston. Ik herinner me heel vaag hoe ik als tweeëneenhalfjarige in een rij-

tuigje met een witte kap zat, terwijl mijn grootvader mende. Mijn ouders, mijn broertje van zes maanden en ik werden naar het dichtstbijzijnde sta-

tion, zo'n zestig kilometer verderop, gebracht. Mijn volgende herinnering is het naar buiten kijken door een raam van een hotelkamer in Boston vol regenstrepen. In mijn herinnering zie ik de ronde regendruppels die over het raam naar beneden rolden, terwijl ik mijn neus tegen het koude glas drukte.

Ik heb ontdekt dat het heel belangrijk voor kinderen is om heel goed naar hun ouders te luisteren. Zij kunnen heel veel van hen leren. Mijn vader studeerde in Boston muziek. In de loop der jaren heb ik de meeste muziek leren spelen die ook hij speelde. Het heeft mijn waardering voor de wereld waarin ik geboren ben heel veel doen toenemen.

Het beste van alles kan ik mij herinneren hoe ik op mijn moeders schoot zat, terwijl zij mij vertelde over Joseph Smith die in het bos ging bidden en die als jongen al profeet werd. Er waren veel kerken in onze buurt. Ik hoorde hun klokken en zag hun koepels en torens als wij samen gingen wandelen. Dus vertelde moeder mij over Joseph's bezorgdheid over de kerk waarvan hij lid moest worden. Ik kon begrijpen dat hij vóór hij dat eerste visioen kreeg niet wist wat hij ermee aan moest.

Ik herinner me heel duidelijk hoe mijn moeder mij toen ik nog heel jong was al vertelde, dat alles wat ik zei of dacht of deed op een bijna toverachtige manier werd vastgelegd - eens zou ik geoordeeld worden naar wat ik had gezegd, gedacht en gedaan. Dit maakte mij niet angstig, maar ik werd me

steeds meer bewust van mijn verantwoordelijkheid voor mijn daden.

Ik hoop dat jullie ook zullen meemaken dat je ouders je leert lezen. Daar mijn vader het de hele dag druk had op het New England Conservatory (conservatorium), leerde mijn moeder mij al lezen toen ik ongeveer vier was. Een boekje dat mijn verbeelding prikkelde, heette *The Brownie Book* (het kabouterboek), het ging over kleine wezentjes die niet echt bestaan en die goede daden verrichtten en een maanreis maakten. 's Avonds kon ik de maan uit ons raam zien. Zij leek een heel belangrijk voorwerp in de lucht. De gedachte aan iemand die naar de maan ging, bracht veel stimulerende gedachten in mijn geestdriftige jonge verbeelding.

Een boekje dat mij ook erg aansprak ging over de komst van de Pilgrim Fathers (mensen die wegens hun godsdienst naar Amerika vluchtten), over het vestigen van de Amerikaanse kolonies en de ontwikkeling van het land waarin ik geboren ben. Ik was er heel diep van onder de indruk.

Omstreeks die tijd stelden president Joseph F. Smith en zijn raadgevers in het Eerste Presidium de leden van de kerk voor om eens per week gezinsavond te gaan houden. Volgens die instructie liet mijn vader ons na het avondeten rond een kleine tafel gaan zitten om het Boek van Mormon te lezen. We lazen het dat jaar helemaal uit.

Omdat mijn moeder mij had leren lezen, had ook ik het voorrecht om een beurt te krijgen bij het voorlezen. Wat raakte ik opgewonden toen we

bijna bij 3 Nephi waren en de Heiland zou komen! We werden bedroefd toen we verder gingen en de boeken lazen die Mormon, Ether en Moroni hadden nagelaten. Deze gevoelens werden door mijn vader zeer versterkt.

Vader vertelde me het verhaal over grootvader Durham, die geïnspireerd was om een melodie te componeren die „The Nephite Lamentation“ (het Nephitische klaaglied) werd genoemd. Thomas Durham had in zijn patriarchale zegen de belofte gekregen dat hij muziek zou horen zoals die in de hemelen gezongen werd. Mijn vader vertelde hoe mijn grootvader op zekere nacht droomde. In die droom zag hij vierentwintig mannen bij een beek. Ze zagen er heel bedroefd uit. Hun leider stond op en sprak hen toe. Toen hoorde hij een melodie die gespeeld werd op iets dat zo ongeveer als een trompet klonk. Hij kreeg de indruk dat het een droom was over Moroni en de laatste vierentwintig Nephieten. Hij werd wakker. In de late uren van die nacht ging hij achter zijn orgeltje zitten en speelde de melodie die hij gehoord had en schreef haar

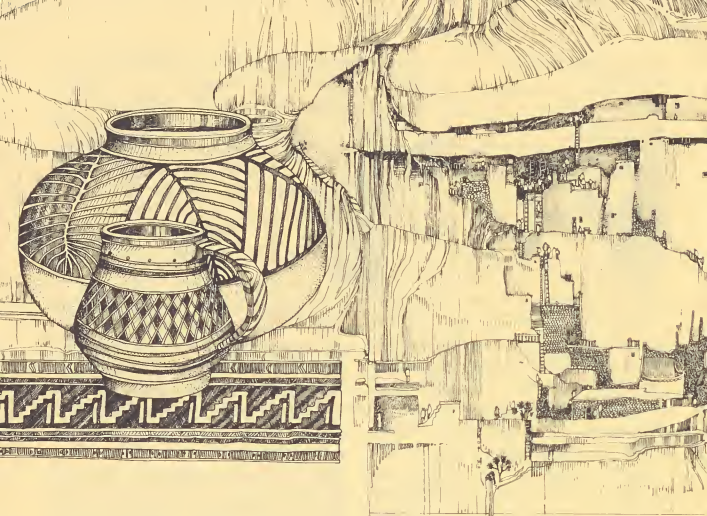
op. Later zong een koor uit Zuid-Utah de melodie met de woorden van „O, mijn Vader“ (*Heilige lofzangen*, nr. 199) en de melodie werd vereenvoudigd in het zangboek van het jeugdwerk opgenomen.

Het horen van deze muziek en het samen met mijn ouders lezen van het Boek van Mormon hebben in deze jonge jaren een heel sterke indruk op me achtergelaten over de waarheid van het Boek van Mormon.

Ik hoop, dat jullie allemaal heel goed zullen kijken en luisteren naar wat je ouders zeggen en doen. Ik bid dat zij jullie goed zullen onderwijzen. Ik hoop ook dat de muziek die jullie thuis horen inspirerend is, omdat wij geloven dat wij „iets dat deugdelijk, liefelijk, eervol of prijzenswaardig is“ na moeten streven. (Zie het dertiende Artikel des Geloofs.) De plaats om met goede dingen te beginnen is thuis.

Tenslotte, laten wij allemaal het gebod „Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Here, uw God, u geven zal“ in gedachten houden. (Exodus 20:12.)

□

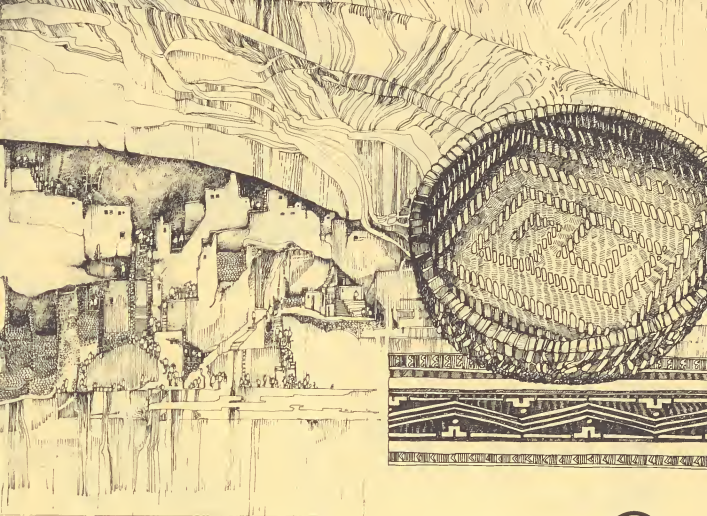
STAD IN DE LUCHT William Bishop

In het Mesa Verde Canyon (diep ravijn) bij het stadje Cortez in Colorado zijn hoog boven de grond de overblijfselen van een geheimzinnige verlaten stad die is gebouwd in de natuurlijke inhammen van de overhangende rotsen. De Indianen die daar eens gewoond hebben, werden de Cliff Dwellers (klifbewoners) genoemd; zij leidden een moeilijk bestaan.

Om het land te bereiken waar zij hun bonen en maïs verbouwden en jaagden moesten de Indianen langs de steile rotswanden naar beneden afdalen, ze gebruikten daarbij ruwe ladders en steunpunten voor hun handen en

tenen die daar speciaal voor waren uitgeslepen. Het dragen van water en voorraden naar hun woningen moet in het bijzonder voor oudere mensen en kinderen heel gevaarlijk zijn geweest. Maar de grotten boden hun veel bescherming tegen de elementen. Als zij eenmaal thuis waren, konden de gezinnen zich ook beschermd weten tegen vijandelijke aanvallen. Misschien is dit de enige reden waarom deze hoge woningen werden uitgekozen.

Er zijn in veel gebieden dergelijke dorpen ontdekt, maar in het Mesa Verde National Park in het zuidwesten van Colorado zijn zij het beste be-

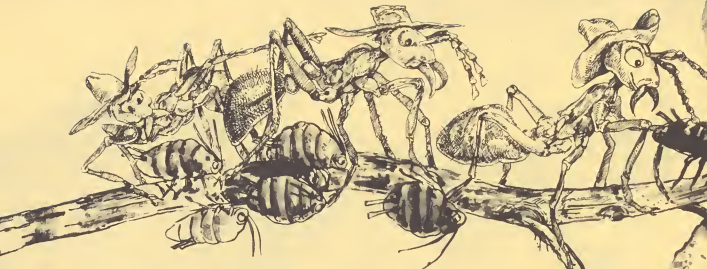

waard gebleven. Bijna honderd jaar lang hebben Indianenstammen deze dorpen ontwikkeld tot volledige gemeenschappen met vergaderruimten en winkels en honderden aparte kamers waar gezinnen gehuisvest werden. Sommige woningen tellen vier verdiepingen.

Tegen het einde van de dertiende eeuw trokken de Mesa Verde Cliff Dwellers weg. Zij hebben echter wat gereedschap en aardewerk en zulke volmaakte manden nagelaten, dat deze groep bekend werd als de Basket Makers (mandenmakers). Waarom zij zijn vertrokken blijft een mysterie, maar men denkt dat een droogte van

dertig jaar hen misschien gedwongen heeft om te vertrekken. De noodzaak om te verhuizen nadat het water op was, heeft van vele oude steden in het westen van Amerika spooksteden gemaakt.

Nu worden de klifwoningen door de parkwacht onderhouden, zodat de toeristen hier een vluchtige blik in de geschiedenis kunnen werpen. Wanneer je in de geheimzinnige gloed van het kampvuur zit, kunnen de verhalen over de vreemde stad en zijn oude bewoners betoverend zijn. □

DE MIER ALS VEEHOUDER

Jeanne King

De mieren die „vee houden“ hangen rond om een kudde bladluizen die zij op de steel van een sappige roos als „koeien“ hoeden. Ze kietelen de rug van de bladluizen met hun zwarte voelspriet en wachten dan tot er een druppeltje bleke vloeistof wordt afgescheiden uit de buik van de bladluis en dan likken ze dat op. Zo „melken“ de mieren die vee houden hun koeien.

Het gouden druppeltje dat door een mierenkoe geproduceerd wordt heet honingdauw en het is voor de mier de voornaamste bron van voedsel. In sommige delen van de wereld is honingdauw een delicatessen. In Afrika kauwen de inboorlingen het van de planten af waarop het door de insecten is neergelegd. Sommige mensen

DE GRENZEN VAN DE WETENSCHAP

denken dat Mozes en de Israëlieten het tijdens hun vlucht uit Egypte ook gegeten hebben.

Er zijn plaatsen op de wereld waar de insecten die als koeien fungeren zoveel honingdauw voortbrengen dat het op de grond valt en daar hard wordt. Waar het overvloedig voorkomt zoals in Afrika en Australië wordt de honingdauw verzameld en als voedsel verkocht.

Als de veehouder (mier) trek heeft, eet zij alle honingdauw die zij verzamelt op. Als dat niet zo is, verzamelt ze bij de mierenkoeien zo veel als ze kan en bewaart het in een speciale maag in haar lijfje. Dan neemt zij het mee naar huis en voedt het aan de andere werksters of bergt het op bij de wintervoorraad.

De veehoudende mieren beperken hun aandacht niet tot de bladluizen. Soms hebben ze ook andere soorten insecten als kudde. Evenals de mens van verschillende soorten dieren melk betreft, halen de mieren hun honingdauw bij verschillende soorten insecten. Andere insecten zijn soms ook mierenkoeien, eigenlijk gebruiken de mieren alle andere soorten bladluizen en kleine insecten die uit verschillende planten die rijk aan suiker zijn plantsappen zuigen. De boeren worden heel boos als zij ontdekken dat er maïsluizen aan de wortels van hun planten zitten om het leven uit hun maïs te zuigen.

De insecten die door de mieren beschermd worden zijn beter af dan de insecten die dat niet hebben. Als je

wilt zien hoe goed de mieren hun „vee“ beschermen, moet je een sprietje droog gras tussen hun vee gooien. Je zult er verbaasd over zijn hoe snel de veehouder ter verdediging op komt draven.

Als zij de kans krijgen zullen grotere insecten de mierenkoeien aanvallen, zoals wolven het vee van de mensen aanvallen.

Een lieveheersbeestje dat bij een luizenkolonie neerstrijkt en het hulpeloze mierenvee gaat opeten, krijgt te doen met een veehouder die met gemene zwarte geopende kaken op hem afsnelt. Er volgt een gevecht en de roodvleugelige vijand stort verslagen op de grond.

De veehoudende mieren beschermen hun vee ook tegen slecht weer. Als het herfst wordt en het plantesap langzamer gaat vloeien, gaan sommige mieren de vrouwelijke bladluizen en hun pas gelegde eieren verzamelen om ze in speciaal daarvoor gereedgemaakte

ondergrondse kamers die op miniatuurschuren lijken te brengen.

De volgroeide bladluizen zijn veel moeilijker te verhuizen dan hun eieren. Elke kleine mierenkoe heeft een naaldvormig zuigmondje dat het in de bast of een ander plantedeel boort, dus het lostrekken van de mierenkoe is een moeilijke klus voor een mier. Als de winter voorbij is, brengt de mier de luizen naar de wortels van de planten zoals het maïs van de boer. Als de lente dan bijna voorbij is, hoeden zij hun koeien zo dat zij verderop in de groene wereld komen, waar zij zich met de zachte jonge loten kunnen voeden. De eieren worden naast de bladluizen op de stengel van de plant gezet.

Er komen vleugelloze vrouwelijke bladluizen uit de eieren die overwinterd hebben. Na ongeveer twee weken zijn de bladluizen volgroeid en krijgen zij zelf jongen. Deze jonge bladluizen krijgen hun jongen anders dan de insecten die in de herfst eitjes produceren. Deze vleugelloze vrouwtjes produceren vroeg in het jaar door middel van een proces dat parthenogenesis heet. Dat betekent dat de vrouwtjes geen partner hebben. De bladluiskalveren worden levend geboren, net als kalveren die ook uit hun ei komen voor zij uit de buik van hun moeder komen.

Nadat de veehoudende mieren hun koeien in de nieuwe lentewereld gebracht hebben, letten zij erop hoeveel honingdauw hun vee produceert. Als zij niet genoeg produceren, pakken de mieren hun bladluizen op en verhuizen ze naar betere weidegronden. □

DE MACHT VAN OPAPO'S GELOOF

Carl Fonoimoana

Ik heb Opapo altijd gezien als mijn grootvader - een man met een groot geloof; een harde werker en, natuurlijk, als iemand die heel geliefd was. Ik moest echter volwassen worden voor ik besepte dat hij niet alleen mijn grootvader was. Hij was iemand die in een tijd die geschiedkundig heel belangrijk was, een vooraanstaande plaats innam. Er is niet veel bekend over zijn jeugd in Fogatuli in Savaii, het dorp in Samoa waar hij in 1859 geboren is. Zelfs voor een arm land was Fogatuli een arm dorp; en het gezin waarin Opapo opgroeide, had een bijzonder moeilijk probleem te overwinnen. De moeder, Malia Toa, behoorde tot een belangrijke familie in Fogatuli, maar de vader stond slechts bekend als Fonoimoana en hij was een vreemdeling uit Uvea (nu een van de Wallis-eilanden, dat ongeveer 800 kilometer naar het westen ligt), die de prooi was geworden van een storm en op hun kust was gestrand. Daar Fonoimoana oorspronkelijk uit Tonga kwam, werd hij zijn hele leven met enige reserves behandeld door de dorpingen.

De eerste belangrijke gebeurtenis in het leven van Opapo was een droom die hij als jongeman had. In die droom zag hij twee jonge zendelingen zijn dorp binnenkomen, ze liepen rechtstreeks op zijn *fale* (hut) af en gingen zitten. Daar eindigde de droom; maar toen die twee zendelingen van de heiligen der laatste dagen enkele jaren later zijn huis betraden, herkende hij ze als de mannen die hij in zijn droom gezien

had en de Geest bevestigde hem heel duidelijk dat hun boodschap waar was. Nu was alles klaar en kon deze man zijn geweldige werk onder het volk van Samoa beginnen.

De verslagen tonen aan dat zijn vrouw, Toai, en hij in 1890 werden gedoopt, dat is twee jaar na de opening van het zendingsgebied Samoa. Tegen 1890 was de bevolking van Samoa al op de hoogte van de christelijke leerstellingen. In 1830 was de London Missionary Society met haar zendingswerk begonnen en zij werd weldra gevolgd door katholieken en methodisten. De mensen waren gezegend met een groot geloof in de Heiland en daarom kenden zij geestelijke gaven en wonderen. Maar toen mijn grootvader het evangelie aannam en lid werd van deze kleine worstelende kerk, begonnen de tekenen, voorspeld aan hen die in Christus geloven, hem op een buitengewone manier te volgen, zelfs voor zeer gelovige mensen was het bijzonder.

Ironisch genoeg bestond er vijandigheid tussen de groepen die beweerden Christus te aanbidden en Hem lief te hebben. De mormonen werden vervolgt en belachelijk gemaakt en zij kregen zelfs de spotnaam „cowboys“ omdat Joseph Smith op een boerderij was opgegroeid. Ondanks dit alles was Opapo onbevreesd en trouw, en onder de heiligen werd hij als leider erkend. In 1904 stichtten hij en enkele anderen een nederzetting die Sauniatu („voorbereiding op vooruitgang“), genoemd

werd, het was een bescheiden toevluchtsoord voor de heiligen in de bergen van Upolu. Kort nadat de eerste kapel gebouwd was, raakte het kookhuisje erachter in brand, ondanks de inspanning van de mensen die water uit de rivier haalden, verspreidde het vuur zich snel en bracht de kapel in gevaar. Toen zagen de mensen hoe Opapo bovenop het dak van de kapel geklommen was en schrijlings op haar dakbalk was gaan zitten. Hij hief zijn rechterarm op, keek naar de hemel en sprak: „Vader, dat huisje kunnen we

De plaatselijke koning had iedereen verboden om de heiligen steun te verlenen – er stond onmiddellijke steniging op.

wel missen, maar dit grote huis niet. In de naam van Jezus Christus en door de macht van het heilige priesterschap beveel ik de wind om te draaien.“ De wind draaide; het huisje begaf het en de kapel bleef gespaard. De kapel bleef niet alleen gespaard, maar het geloof van de heiligen in Sauniatu werd in die heel moeilijke tijd versterkt. Daar hij ook met de gave van profetie gezegend was, heeft hij het leven van velen beïnvloed. Bij een bepaalde gelegenheid keerde hij terug van een reis van drie maanden naar een ander

eiland en zag de voorbereidingen voor een *fiafia* (groot feest) ter viering van het huwelijk van een jongeman en een jonge vrouw. In zijn gesprek met de jonge vrouw vertelde hij haar plotseling zonder verdere uitleg dat zij spoedig heel bedroefd zou worden als zij die jongeman zou trouwen. Door haar vertrouwen in Opapo annuleerde zij het huwelijk. De jongeman stierf enkele weken later.

Opapo en Toai werden niet voor persoonlijke beproevingen gespaard. Elf van hun veertien kinderen stierven voor zij volwassen waren. Door dit alles leek hun nederigheid, vroomheid en ijver toe te nemen. Opapo reserveerde vijf uur 's morgens en vijf uur 's avonds voor gebed, maar hij bad ook dikwijls op andere tijden. Hij voorzag altijd niet uitsluitend in de behoeften van zijn eigen gezin, maar ook in die van anderen in het bijzonder van die van weduwen en vaderlozen.

Hij diende de kerk door verschillende zendingsopdrachten te vervullen, hij verzorgde daarbij Amerikaanse zendingen naar andere gebieden om daar mensen te bekeren. Tijdens een van deze reizen gingen Opapo en zijn trouwe vriend Elisala en twee Amerikaanse zendingen naar het eiland Manu'a. Bij hun aankomst daar bleek dat de plaatselijke koning, Tuimanu'a, iedereen had verboden om de heiligen der laatste dagen op enigerlei wijze te ontvangen of bij te staan - er stond onmiddellijke steniging op. De zendingen waren echter vastbesloten te

slagen in hun zending en bleven twee maanden, ze aten de afgefallen kokosnoten die ze op het strand vonden en 's nachts sliepen ze in holen. Ze bedekten

Ik heb mijn grootvader niet goed gekend, maar de achting die ik als kleinzoon voor hem heb, groeit nog steeds. Door zijn geloof is mijn geloof sterker.

hun hoofd met bladeren om zich tegen de muggen te beschermen, ze hielpen elkaar om de beurt om de bladeren te rangschikken en degene die het laatste was moest het dan zonder hulp doen en werd de rest van de nacht gestoken. Na enkele weken dit afmattende oordeel te hebben doorstaan werd Opapo wakker van de geur van vers gebakken voedsel dat in een mand vlakbij bleek te zitten. De zendelingen wisten niet of zij dit moesten toeschrijven aan een menselijke of een goddelijke hand; maar na weken kokosnoot waren zij uiterst dankbaar. Tegen het einde van hun verblijf werd dit voorval herhaald toen een oudere vrouw hen wat voedsel bracht met de boodschap dat zij desnoods voor dit vriendelijke gebaar wilde sterven, maar dat zij niet bang was voor Tuimanu'a.

Enkele weken later bereidden de zendingen zich voor op hun vertrek, nadat zij alle mogelijkheden hadden

uitgeput. Overeenkomstig de vastgestelde ceremonie spraken Opapo en Elisala Tuimanu'a en zijn volk rechtstreeks toe en waarschuwden hen dat zij de wraak en de macht van God zouden voelen als zij zich niet zouden bekeren. De laatste handeling die Opapo verrichtte voor hij aan boord ging, was aan de rand van het dorp stilstaan om als getuigenis tegen het eiland het stof van zijn voeten af te schudden. Enkele weken later werd het eiland met grote vernietingskracht door een orkaan getroffen, velen werden gedood, de hele oogst werd vernietigd, alle huizen werden, op één na, met de grond gelijk gemaakt. Die ene *fale* (hut) behoorde toe aan de oudere vrouw die de zendelingen geholpen had.

Het is waar dat wonderen het geloof van de gelovigen versterken, maar zij schenken de ongelovigen niet noodzakelijk geloof. Het heeft tot 1974 geduurd voor er een echte gemeente in Manu'a gesticht werd. De heiligen naar wie Opapo terugkeerde, hoorden echter over het voorval en hun geloof werd versterkt.

Opapo, Toai en hun gezin zijn spoedig daarna uit Sauniatu weggetrokken en naar het eiland Tutuila verhuisd om zich daar voor te bereiden om naar Hawaii te gaan en zich bij de heiligen te voegen. De vervolging in Tutuila was bijzonder hevig en dat heeft Opapo veel verdriet gedaan, maar het heeft zijn geloof nooit verzwakt. Bij een bepaalde gelegenheid liepen hij en zijn goede vriend Solilai naar Pago Pago

en gaven een passerende bus een stopteken. De bus stopte, maar toen zij er vlak bij waren, herkende de chauffeur hen als mormoonse zendelingen en hij trapte plotseling op zijn gaspedaal en liet hen in een stofwolk achter. Broeder Solilai merkte treurig tegen Opapo op: „Ja, nu gaat het ons heel wat tijd kosten om in de stad te komen!“ Opapo antwoordde bedroefd: „Nee, wij komen eerder in de stad dan hij.“ Anderhalve kilometer verderop bleek er een ongeluk te zijn gebeurd. De bus had een frontale botsing gehad met een vrachtauto en de buschauffeur was verongelukt.

Broeder Solilai en zijn gezin waren de enige heiligen in hun dorpje Nuuli op Tutuila. Hij vroeg Opapo eens om zijn kinderen, zijn huis, zijn eigendommen en zijn vrienden te komen zegenen. Een rijke weduwe Salataima Puailoa, die geen lid van de kerk was, was daarbij aanwezig. Zij had grote zorgen omdat haar schoonfamilie stappen ondernam om haar van haar erfgoed te beroven. Diep onder de indruk van die zegen vroeg zij er ook een te mogen ontvangen; maar Opapo verzette zich daartegen omdat zij geen lid van de kerk was.

Zij onderzocht de kerk en werd gedoopt, daarna ging zij weer naar hem toe om hem een zegen te vragen. Opapo beloofde haar in die zegen dat zij zonder belemmeringen van haar schoonfamilie het land zou ontvangen en dat zij, als zij getrouw zou zijn, een instrument in de handen des Heren

zou zijn om het werk van de kerk in Amerikaans Samoa te bevorderen.

Vroeg in 1950 werd die zegen vervuld. De kerk kocht een deel van haar land op en bouwde er een middelbare school, woningen voor de docenten, een boerderij voor de welzijnszorg en een ringcentrum.

In 1926 zonden Opapo en Toia mijn vader, Teila, naar Hawaii om hun aankomst voor te bereiden. Twee jaar later riep de kerk mijn grootouders om in de tempel te Hawaii tempelwerk te komen doen voor het Samoaanse volk. Mijn grootmoeder stierf op zeventigjarige leeftijd in 1935 aan een longontsteking. Zij werd in Lai (Hawaii) begraven. Zij is haar hele leven de kerk en haar man van ganser harte tot steun geweest.

Opapo stierf evenals Toia aan een longontsteking. Hij is bijna 81 jaar geworden en naast haar begraven.

Ik heb mijn grootvader niet goed gekend, maar de achting die ik als kleinzoon voor hem heb, groeit nog steeds. Door zijn geloof is mijn geloof sterker. De gaven die hij bezat, hebben in de moeilijke tijd op die eilanden waarover de kerkgeschiedenis vertelt, aan zijn Samoaanse Volk getuigd dat het evangelie waar is, dat het priesterschap de macht van God vertegenwoordigt en dat het plan van zaligheid werkelijk het pad beschrijft dat wij moeten volgen. Niet alleen zijn familie, maar alle heiligen van de kerk kunnen erfgenen worden van de zegeningen die hij heeft nagelaten. □

„HET WACHT- WOORD IS . . .“

J. Lynn Bradford

Het gebeurde tijdens de Koreaanse Oorlog. Als pas teruggekeerd zending, werd ik ingedeeld bij het Army Signal Corps in Georgia te Camp Gordon. Met mij zwoegden nog vijftig andere heiligen aan de basisopleiding, er waren totaal negen teruggekeerde zendelingen. Wij vroegen meteen toestemming om de recreatieruimte van de welzijnszorg te gebruiken voor de avondmaalsvergadering; de kapitein moest eerst even van zijn verbazing bekomen, en daarna gaf hij ons niet alleen toestemming, maar hij liet haar ook nog schoonmaken en stond ons toe bekers en brood uit de eetzaal te gebruiken voor het avondmaal.

Tussen de zandvlooiën, het gebrek aan slaap, het keukencorvee en de stroom commando's door was het serene en geestelijke uur elke zondag een groot genoeg. Op zekere zondag werd die rust verstoord door de aanwezigheid van een norske sergeant die geen lid was. Hij was een groep HLD-rekruten komen brengen en plofte in een stoel neer om daar de vergadering uit te zitten. Ik kan niet zeggen dat hij veel aandacht aan de sprekers besteedde, maar hij zat de vergadering onverstaanbaar uit tot hij zijn leerlingen weer mee kon nemen. Sindsdien kwamen de rekruten op eigen gelegenheid.

De meesten van ons hadden het voorval vergeten tegen de tijd dat we onze laatste grote oefening zouden hebben – drie dagen oorlogsbivak. Op de tweede dag viel de „vijand“ aan en nam enkele van ons gevangen. De sergeant die onze vergadering had bijgewoond werd als vermist opgegeven, maar hij was niet gevangengenomen.

Die avond zaten we bij een kampvuurtje aan onze rantsoenen, toen wij door een zwak geluid werden opgeschrikt. We lieten ons eten vallen, grepen de geweren en maakten ons klaar om ons te verdedigen. Plotseling riep ergens vlak bij een stem: „Weet een van jullie wie Joseph Smith was?“ We keken elkaar aan, de heiligen wisten niet of dit een list was of niet. Degenen die geen lid waren wisten helemaal niet wat het was. Tenslotte riep een moedige man terug: „Nou en of. Hij was een profeet van God!“

De stem vlak bij riep uitbundig: „Ik ben thuis!“ en daar doemde de sergeant op uit het nachtelijke duister en voegde zich bij zijn onderdeel. □

HASTY

Terry Dale

De bisschop riep mij na de avondmaalsvergadering bij zich. Daar komt het dan, dacht ik. Ik word de nieuwe president van het lerarenquorum, wed ik. Ik voelde me ó zo trots en opgewonden. Tjonge, de wijk gaat mij echt feliciteren. Wat zal mams trots op me zijn!

Ik zat in een grote stoel tegenover de bisschop. Hij was aardig en glimlachte altijd, maar ik voelde dat dit gesprek ondanks de glimlach heel belangrijk zou worden.

„Steve, we hebben een opdracht voor je,“ zei hij. Mijn hart bonsde.

„Dit is een bijzondere opdracht om een goede naaste te zijn. Wij maken ons

zorgen over Hasty McFarlan. Hij is een nogal bedroefd oud man, weet je. Hij heeft iemand nodig die goede maatjes met hem wordt. Hij is geen lid van de kerk, maar de liefde van God strekt zich tot alle mensen uit, en wij dragen als leden van de kerk de verantwoording om dat te laten zien. Misschien moet ik zeggen dat wij het voorrecht hebben om die liefde te laten zien.“

Ik geloof dat ik er stomverbaasd uitgezien moet hebben.

„Je kent Hasty toch wel, Steve?“ vroeg de bisschop.

Mijn gedachten gingen enkele weken terug, want toen had ik met enkele

vrienden de oude man getreiterd door rare liedjes en grappen over hem te zingen en te schreeuwen.

„Jazeker, ik ken hem wel,“ zei ik en ondertussen probeerde ik mijn teleurstelling en mijn schuldgevoelens te verbergen.

„Dat is die oude kluizenaar die buiten ons stadje woont.“

„Juist,“ zei de bisschop, „ik wil dat je erop uittrekt en hem twee of drie keer per week bezoekt.“

„Goed,“ was het enige dat ik kon opbrengen.

De bisschop moet mijn teleurstelling bespeurd hebben, want hij boog zich voorover en keek me oplettend aan.

„Als deze opdracht je te zwaar is, moet je niet bang zijn om dat te zeggen.“

Ik zuchtte: „O, ik doe het wel bisschop.“

„Goed zo,“ zei de bisschop glimlachend en voor ik bekomen was de schrik vervolgde hij: „Je kunt hout voor hem hakken, eten voor hem halen en ook dekens en al wat nodig is om hem het gevoel te geven dat hij erbij hoort. Wees een vriend voor hem. Je vader is op de hoogte van de opdracht en hij heeft me verzekerd dat hij bereid is om je te helpen. Ook je Hemelse Vader zal inspireren.“

„Ja, bisschop,“ zei ik.

Ik was toen 15 jaar en er waren heel wat dingen die ik liever deed - voetballen, jagen, vissen of zo maar met mijn vrienden rondhangen. Maar ik had de bisschop gezegd dat ik de opdracht zou vervullen en ik wist dat het niet goed was om mij niet aan mijn woord te houden.

Hasty woonde in een hutje aan de voet van een berg net buiten de gemeenschap van boeren waarin ik opgroeide. Tijdens de lange tocht die ik die eerste middag na schooltijd maakte, leek elke grove den langs het pad mij toe te fluisteren hoe eenzaam Hasty wel was.

De man mocht eens per jaar voor het kerstfeest op kosten van en met de beste wensen van het hoofd van de politie vrij baden in het hotel. We dachten allemaal dat het waarschijnlijk de enige badbeurt per jaar was die hij nam. We zeiden meestal dat hij met dat groeisels opzij van zijn gezicht en zijn zwarte ooglapje er als een piraat uitzag. De meeste kinderen en zelfs sommige volwassenen hadden de gewoonte om onvriendelijke opmerkingen te maken of te proberen hem een poets te bakken, zodra Hasty zich liet zien. Zou hij zich herinneren dat ik dat ook gedaan had? Tegen de tijd dat ik bij de hut was was ik echt heel bang.

Ik klopte aan. Geen antwoord. Ik klopte nog eens. Ik wist dat hij binnen moest zijn. Waar moest hij anders zitten?

„Hasty.“ Mijn stem liet mij halverwege zijn naam in de steek. Ik weet niet hoe lang ik daar gestaan heb, voor ik besloot naar binnen te gaan. De dikke eiken deur kraakte toen ik haar openduwde.

„Hasty!“ riep ik weer. „Hasty, ben je daar?“ Ik hoorde een ritselend geluid, ik deed mijn hoofd zo ver naar binnen als ik durfde en gluurde om de deur heen. Het was koud en erg donker in de hut. Ik kon nog net zien dat er een man in bed lag. Hasty hing onderuitgezakt in bed, maar niet alsof hij aan het denken was. Hasty lag er onderuitgezakt bij, omdat er geen reden was om iets anders te doen. Ik zag dat de smerige, beschimmelde deken meer gaat was dan deken.

Mijn hart klopte in mijn keel. Ik slikte moeilijk.

„Hasty, kan ik iets voor je doen?“ bracht ik er met moeite uit.

Ik vertelde hem hoe ik heette en dat de bisschop van de HLD-kerk me gestuurd had om te kijken hoe hij het maakte en of hij hulp nodig had. Hij zei niets. De stille,

starende dwerg vond ik angstaanjagend.

„Hasty, je vuur is uit.“

Geen antwoord.

Ik ging naar buiten, vond een bijl en wat opgestapelde stronken en ik begon aanmaakhout te hakken. Bij elke bijlslag vroeg ik me af: Wat doe ik hier? Waarom moet ik dat doen? Waarom?

„Hou toch op met klagen,“ zei een stem binnenin me. „De oude man heeft het koud en is eenzaam en jij kan hem helpen.“

Ik maakte vuur voor hem en probeerde met hem te praten, maar na enkele minuten stelde ik vast dat hij niet echt luisterde. Hij had een nieuwe deken nodig, dus vertelde ik hem dat hij een dikke, schone en lekkere deken van me zou krijgen. De volgende dag bracht ik hem er een. Daarna ging ik om de dag. Gedurende de volgende weken begon hij langzamerhand te praten.

Op zekere dag zei hij, nadat wij even met elkaar gesproken hadden: „Jongen, waarom kom je hier? Ik ben ervan overtuigd dat een knaap van jouw leeftijd wel wat leukers te doen weet dan het bezoeken van een ouwe zieke kerel zoals ik. Maar ik ben wel blij dat je komt.“ En toen glimlachte hij.

Op Thanksgiving (dankdag voor het gewas) nodigde ik Hasty uit om bij ons te komen eten. Hij kwam niet, maar ons gezin bracht hem een deel van onze maaltijd. Er verschenen tranen in zijn ogen toen hij probeerde ons te bedanken.

Naarmate ik meer met Hasty babbelde, ontdekte ik dat Hasty herder geweest was. Eens had hij een vrouw en kinderen gehad, maar ze hadden vreselijke koorts gekregen en waren eraan gestorven.

In zijn droefheid kreeg hij het gevoel dat zijn leven verwoest was en zo zwierf hij als landloper het hele land door. Het ziekelijke uitgroeijsel aan de zijkant van zijn gezicht maakte hem aan één oog blind. En daarmee begon het treiteren en het bakken van poetsen.

Voor mij leek de oude man niet meer lelijk en angstaanjagend. Na schooltijd haastte ik me eigenlijk naar zijn hut om hem te helpen en naar zijn verhalen te luisteren.

Tegen het kerstfeest nodigden we hem weer uit om bij ons te komen dineren. Nu verscheen hij wel en hij kwam bovendien in een kostuum en hij zag er schoon en goedverzorgd uit. Hij zag er geweldig uit.

Er krulde een glimlach om zijn lippen. Hasty was gelukkig omdat wij hem hadden laten zien dat hij erbij hoorde.

Na het eten boog de oude man even het hoofd en toen richtte hij zich kaarsrecht op en zei: „Jullie zijn geweldig. Mijn leven lag lange tijd in de vernieling, maar de liefde die jullie me hebben laten zien, heeft een ander mens van me gemaakt. Ik ben jullie heel dankbaar.“

Terwijl hij dat zei, voelde ik hoe er een vuurtje in mijn borst begon te groeien. Wat was dat een fijn gevoel. □

UIT DE DUISTERNIS KWAM HET LICHT

Thomas J. Griffiths

Er was een getuigenisvergadering in de wijk. Verschillende jonge mensen stonden op en getuigden van de goedheid van de Heer en de zegeningen die zij van Hem ontvingen. Daarna stond er een oudere heer op. Zijn gezicht was door zorgen getekend en de tijd had zijn haar zilvergrijs gekleurd. Zijn stem was echter zo helder als de klank van een klok na een vriesnacht:

„Ik weet dat God leeft en ons naar onze bestemming leidt. Ik ben hier vandaag omdat Hij in mijn jeugd mijn gebeden heeft verhoord en mijn voetstappen heeft geleid.“

Om zijn woorden te begrijpen moeten we vele jaren terug naar de tijd toen hij als twaalfjarige man werd en aan het werk moest.

Hij woonde in een mijnwerkersdorp in Wales, daar werkten bijna alle mannelijke inwoners in de kolenmijn. Over een paar weken zou hij 12 worden en dan moest hij net als de andere jongens in het dorp de mijn in om kool te winnen. Hij was een normale jongen die er begrip voor had dat hij van school af moest en moest gaan werken om het gezin te helpen in het onderhoud te voorzien. Maar toen hij op een morgen onderweg naar school was,

gebeurde er iets dat zijn leven zou veranderen. Hij leerde wat vrees was.

Er kwam een kleine stoet de heuvel op waar de mijnwerkers hun huisjes hadden. Twee mannen droegen een brancard en een liep voorop. Hun gezichten waren zwart van het koolstof. Op de brancard lag een lichaam, een klein lichaam dat met een bruine deken bedekt was.

„Wie is het dit keer?“ vroeg iemand.

„Het is kleine Davey Edwards,“ zei de man die voorop liep. „Hij raakte bedolven toen een stuk tunnel instortte. Arme knaap.“

De jongen liep door naar school, maar zijn gedachten waren niet bij zijn schoolwerk, maar bij Davey Edwards. Ze hadden samen kastanjes geplukt in de bossen op Mynyddslwyn Mountain en wilde bramen gezocht aan de oever van de Gwyddon Brook. Ze hadden samen gestaan waar de steekbrem overging in bos en ze hadden samen naar het klaaglijk roepen van de koekoek geluisterd toen die het voorjaar aankondigde.

„Ja,“ dacht hij, „die dagen zijn voorbij. Davey zal wel gauw op Llanvach Hill begraven worden en ook ik moet de mijn in.“ Voor het eerst in zijn leven maakte hij kennis met het begrip vrees. Hij hield die vrees echter binnenin.

Daar was zijn twaalfde verjaardag en zijn vader vertelde hem dat hij aanstaande maandag ook de mijn in moest. Op zaterdagmiddag ging hij naar het dorp en zijn vader nam hem mee naar de winkel en kocht een broek van Engels leer en een flanellen overhemd zoals in die streek gedragen werd. Hij gaf hem ook een trommeltje voor zijn lunch, een beugelkan voor thee en leren bandjes om onder zijn knieën vast te maken om te voorkomen dat het koolstof langs de pijpen van zijn broek opkroop.

Het werd een koude en natte maandagmorgen, maar niet zo koud als in het hart van deze jongen. Hij werd als leerling toegewezen aan Dai Jenkins, een ervaren mijnwerker. De beheerders ontmoedigden het samenwerken van vader en zoon, omdat het zo'n slechte indruk maakte als twee leden van een gezin bij hetzelfde ongeluk omkwamen.

Hij stond naast Dai Jenkins toen de liftkooi afdaalde. In het zachte schijnsel van de mijnwerkerslampen zag hij zijn vader aan de andere kant van de liftkooi staan, zijn vader glimlachte naar hem. Naast zijn vader stond ook een twaalfjarige jongen uit het dorp.

De liftkooi kwam met een bons op de grond. Toen de deur geopend werd en de mannen naar buiten stapten werd de jongen overvallen door de lucht van paarden en ezels. Deze dieren werden gebruikt om de opgeladen kolenwagens uit de tunnels te trekken en de lege wagens weer weg te brengen. Een man die voor de dieren zorgde werd de stalknecht genoemd.

De jongen volgde zijn leermeester door de nauwe gangen tot zij het einde van een tunnel bereikten waar zij zouden werken. Dai deed zijn jasje uit en hing het aan een spijker die in een stuthout was geslagen. Hij deed dat ook met zijn broodtrommeltje en zijn beugelkan. De jongen deed hem na.

De laag steenkool was maar een meter dik, zodat Dai zijn houweel het grootste deel van de tijd op zijn knieën moest hanteren. De jongen had tot taak de steenkool op de ene en het veen op de andere wagen te laden. De stalknecht kwam de wagens dan ophalen en bracht ze naar de schacht, vanwaar ze met de lift naar de oppervlakte gebracht werden.

Zo gingen de dagen voorbij en met de dag groeide de haat die de jongen tegen de duisternis koesterde. Af en toe was er een lichte aardbeving; bij zo'n gelegenheid leek het dat juist toen de aarde tot rust kwam de stutten, die het plafond steunden, zouden breken en Dai en hij door het vallend gesteente verpletterd zouden worden. Toen dat gebeurde, dacht hij aan zijn vriend Davey en vroeg zich af of hij ook

naar huis gebracht zou worden op een brancard onder een bruine deken.

Er was echter ook een moment van de dag dat hij heerlijk vond. Dai legde dan zijn houweel neer en zei: „Come, bachen (kom, kereltje), het wordt tijd dat we wat eten en drinken.“

Dan zaten ze samen in het schemerige licht van hun lampen en aten het voedsel uit hun trommeltje. Soms gaf Dai de jongen dan een stukje cake dat zijn vrouw gebakken had. Voor hem was dat net een stukje hemel op aarde.

Toen Dai eens met zijn houweel aan het graven was, gebeurde er iets dat ongebruikelijk was. Ze gingen door het einde van de tunnel heen en kwamen in een kleine grot. Ze was niet groter dan een kamertje en het plafond leek uit massief gesteente te bestaan. Aan de muur was er op schouderhoogte een soort natuurlijke schap.

Men kan zich afvragen waarom er juist op die dag terwijl zij zaten te eten een geluid

(gordijn) voor de opening hangen. Het kan onze redding zijn.“

Ze spijkerden het zware kleed snel voor de opening van de kleine grot, gingen zitten en wachtten af. Ze voelden al gauw de hitte van de naderende vlammen.

Aan de oppervlakte dromden de dorpsbewoners samen rond de ingang van de mijn. Er waren reddingsploegen naar beneden gestuurd, maar zij kwamen bijna onmiddellijk terug.

„Daar beneden kan niemand meer in leven zijn,“ luidde hun verslag. „De mijn staat in brand. God helpe degenen die daar beneden zijn.“

De eigenaars van de mijn belegden een vergadering en namen snel een besluit. Het kanaal vlakbij moest worden verlegd zodat het water de mijn inliep en de brand kon blussen.

Een vrouw schreeuwde het uit: „En onze mannen dan?“

Haar angstige kreet werd beantwoord met het schudden van het hoofd. In de kleine grot was de hitte bijna ondragelijk, maar op een of andere manier kwam er toch wat lucht binnen. De tijd leek stil te staan en de uren kropen. Toen hoorden zij het water. Het siepelde de grot binnen, eerst tot aan hun schoenen, toen tot aan hun knieën en het bleef maar stijgen.

Dai klom op de plank en trok de jongen naast hem. Naarmate het water steeg, nam de hitte af. Toen volgde er een angstwekkende stilte.

„Bachen,“ fluisterde Dai, „kan jij bidden?“

„Ja,“ antwoordde de jongen, „mijn moeder heeft het mij geleerd, voor zij stierf.“

„Bid dan voor ons. Het is onze laatste kans.“

De jongen sloot zijn ogen en heel even wilden er geen woorden komen. Toen kwamen ze heel langzaam alsof zij uit een bedroefd hart kwamen:

Door vuur en water
opgesloten in de
steenkoolmijn, kwam de
jongen tot gebed in de
inktzwarte duisternis: „Wilt U
ons, als het Uw wil is, het licht
weer laten zien?“

als van een donderslag door de mijn echode. De aarde beefde. Dai sprong op en greep de jongen bij zijn arm.

„Dat's 'n explosie, bachen; er kan brand komen. We moeten het ‚brattice cloth‘

„Vriendelijke Jezus, in deze duisternis zoeken wij U, ons is niets anders overgebleven dan Uw hulp. Wilt U ons, als het Uw wil is, het licht weer laten zien. Laat onze voeten de heuvel naar ons huis beklimmen. Laat ons het zingen van de vogels horen en de zonsopgang over Rhysog Mountain zien. Wij zijn alleen en wij hebben Uw hulp nodig. Amen.“

Hij voelde hoe Dai zijn arm om zijn schouders legde en hij hoorde zijn stem. „Dank je, bachen. Nu ben ik niet bang meer.“

De uren verstreken en het moet nacht geworden zijn, want ze sliepen. Toen zij weer wakker werden, waren hun lampen gedoofd. Nu was het volslagen donker, een duisternis die zwart en onheilspellend was. Met de duisternis kwam de vrees, de kou en het beven van vrees. De jongen zag hoe hij op een brancard de heuvel opgedragen werd, terwijl zijn lichaam met een bruine deken bedekt was. Dai voelde zijn vrees aan en legde zijn arm troostend om hem heen.

„Bachen,“ zei hij, „zou je niet een beetje voor ons kunnen zingen?“

De jongen aarzelde even en toen zong hij met angstige stem: „Jezus, Redder van mijn ziel, laat mij schuilen aan Uw hart, nu de storm mij overviel en de golfslag mij benart.“ Zijn jongenstenor zong het refrain: „Houd mij aan Uw sterke hand tot des levensstorm bedaart.“ Hij voelde de emotie van Dai en kon niet verdergaan.

In de duisternis is het moeilijk om te bepalen hoe snel of hoe langzaam de tijd verstrijkt, maar zij kregen honger en dorst.

„Kauw op een stukje leer, bachen,“ zei Dai hem, „het helpt tegen de honger.“

De jongen deed het leren bandje onder zijn knie los en kauwde erop. Het was nog nieuw leer en de smaak van de looistoffen

zat er nog aan. Maar het hielp het knagende gevoel stillen.

De slaap overviel hen weer en er ging weer een dag voorbij. Dai was nu rustig, alsof hij besepte dat het einde nu nabij was. Door de honger en dorst was de jongen stil en lusteloos geworden. De volslagen duisternis had hem als een doodskleed omgeven. Hij wachtte nu alleen nog maar op de laatste keer dat hij in slaap zou vallen.

Toen hoorden zij plotseling een stem in de verte: „Is daar iemand?“ De stemmen kwamen dichterbij. Toen gooide iemand het kleed opzij en zijn licht bescheen Dai en de jongen.

„Een wonder,“ schreeuwde de man naar de reddingsploeg, „ze leven nog!“

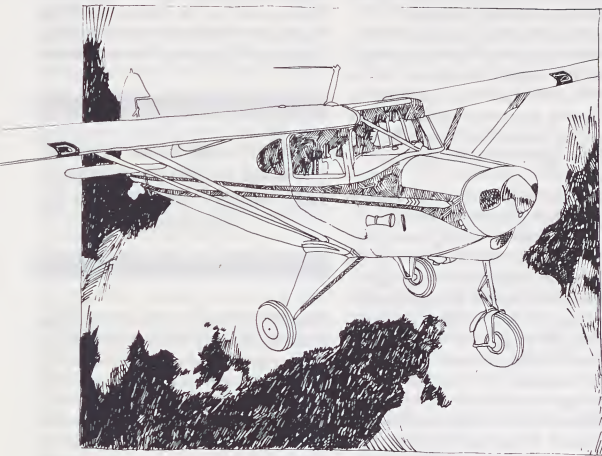
Dai kon nog lopen, maar de jongen droegen ze naar de liftkooi die hen naar het daglicht en het leven zou brengen.

De jongen z'n vader was bij de explosie omgekomen. Daarom ontfermden de familieleden van Davey Edwards zich over hem. Na enkele dagen kwamen verwanten die verderop in de vallei woonden hem ophalen om hem in hun gezin op te nemen. Men zei dat het heel lieve mensen waren, maar dat zij lid waren van een of andere rare kerk die oorspronkelijk uit Amerika kwam.

De jongen en zijn nieuwe familie maakten samen plannen en op zekere dag emigreerden zij naar Amerika. Daar vestigden zij zich in de vallei tussen de bergen.

De oude man besloot nu zijn getuigenis met „Dus, mijn broeders en zusters, ontstond er geloof uit vrees en kwam er licht uit de duisternis.“ □

VANUIT EEN ANDER

PERSPECTIEF GEZIEN

Lee Dalton

„Nee! Nee, idioot, blijf op je weghelft!“ Ik schreeuwde, ik probeerde mij voor de chauffeur van de gele auto verstaanbaar te maken boven het gebrul van mijn machine uit en over de 300 meter ruimte die ons scheidde. Mijn voet trapte op het rechter-roerpedaal alsof het een rempedaal was,

wanhopig en tevergeefs probeerend het afschuwelijke dat er beneden mij te gebeuren stond af te wenden. Ik wilde mijn ogen sluiten, maar ik kon het niet.

Het was een heerlijke lentemiddag en ik had pas mijn vliegbrevet gehaald. De motor van het gele vliegtuigje brulde en

ratelde toen we samen de snelweg volgden naar de plek waar deze over een rivier gaat en tegen een berg op klimt.

Op de grond is die berg een steile klim die de motor van een auto hard laat werken. De helling is vanuit een vliegtuig dat er precies boven vliegt echter nauwelijks te zien. Slechts wat veranderingen in het patroon van de schaduw en een dubbele gele streep op de weg laten zien dat er een helling is.

Daar zat ik lui het jonge groen van de lente onder mij aan mij voorbij te laten gaan. Ik deed een spelletje - om het hardst gaan met de auto's die daar beneden op de snelweg reden. Wij, het gele vliegtuigje en ik, wonnen. Toen wij op de hoogte waren van de brug over de rivier zag ik dat vanuit het westen een lange rij auto's het hoogste punt van de helling naderde. Het blauwe autootje waarmee we om het hardst gingen was ons iets voor, maar het vliegtuigje en ik liepen snel in. We zouden het al gauw achter ons laten en dan zouden we een ander autootje kiezen waarmee we om het hardst konden gaan. De blauwe auto bereikte de brug, ging erover en begon tegen de helling op te klimmen. Ik kon de lange rij auto's vanuit het westen zien aankomen, de eerste zou zo over het hoogste punt heenkomen en dan aan de afdaling beginnen. We lagen nu gelijk met de blauwe auto en vlogen er precies boven toen de gele auto die als vierde of vijfde in de rij reed, zich uit die rij losmaakte en aan een inhaalmanoeuvre begon. Hij kwam bij de dubbele gele streep die net ten westen van het hoogste punt van de helling lag en maakte geen aanstalten om in zijn rij terug te gaan. In plaats daarvan leek hij nog meer snelheid te

maken om de voorste auto's in de rij in te halen. De blauwe auto klom nog steeds. Bijna zonder na te denken liet ik het vliegtuig een linkerbocht maken en begon rondjes te vliegen, terwijl ik naar beneden

Ik schreeuwde zo hard ik kon,
hoewel er niet de geringste
kans was dat een van hen mij
zou horen.

staarde in de wetenschap wat er zou gaan gebeuren, terwijl ik nog hoopte dat het niet zo zou zijn. De beide auto's naderden het hoogste punt van hun helling, maar er was geen enkel teken dat een van beide chauffeurs wist dat de andere eraan kwam. Ze waren nog slechts zestig meter uit elkaar. Het vliegtuig begon te slippen (hoogte te verliezen) en naar rechts te zakken omdat ik in een reflexbeweging op het rechterpedaal zat te trappen, alsof het een rempedaal was.

Ze waren bijna bij elkaar. Ik schreeuwde zo hard ik kon, hoewel er niet de geringste kans bestond dat een van hen mij kon horen. Ik probeerde mijn wil aan de gele auto op te leggen opdat hij in zijn rij terug zou gaan, maar hij ging maar door.

Ze waren nu nog slechts enkele meters van elkaar. Van boven leek het slechts enkele centimeters. Mijn keel deed er pijn van. Mijn lichaam was verstijfd. Het vliegtuig zwaaide wild door de lucht omdat ik mij op het gebeuren beneden concentreerde ter-

wijl ik de stuurknuppel naar links drukte en het rechter roerpedaal maximaal indrukte.

De blauwe auto zwenkte plotseling naar de rechterkant van de weg. Hij had eindelijk het gevaar gezien. Maar de gele auto ging hem achterna! Door plotseling naar links te zwenken in een wanhopige poging om een botsing te voorkomen, had de chauffeur er juist op aangestuurd.

Het geluid van de klap bereikte mijn oren niet. Het was allemaal vreemd stil. Er ontstond een grote stofwolk om hen heen. De blauwe auto werd achteruit en opzij in een sloot gesmeten. Een brokstuk van een van beide auto's dwarrelde door de lucht en zond door reflecties van de zon snelle lichtflitsen de lucht in. Een figuurtje vloog uit een van de auto's het veld in, stuiterde en bleef liggen.

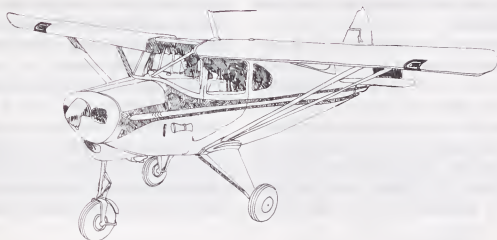
Het was voorbij.

Ik zakte terug in mijn stoel en besefte plotseling dat mijn vliegtuigje bijna stuurloos was. Ik trok het instinctief recht en bleef cirkelen, ik volgde daarbij de langzame vorderingen van politieauto's, brandweerwagens en ziekenauto's die uit de stadjes Hiram en Mantua naar de plaats van het ongeluk snelden.

Wij draaiden maar rondjes, het gele vliegtuigje en ik. En ik keek maar en voelde me misselijk. Ik voelde me uiterst hulpeloos en in de war. Ik had het *geprobeerd!* Ik had geprobeerd het niet te laten gebeuren, maar de chauffeurs hadden niet naar me geluisterd. Er rolden tranen over mijn gezicht.

De zon stond laag aan de hemel toen de wielen door het gras van de landingsbaan rolden. Het vliegtuigje taxiede naar zijn plaatsje en de propeller was uitgedraaid. Ik zat in de stilte en luisterde naar een koor van krekels in het natte gras en naar het getik van afkoelend metaal. Ik beefde nog steeds. Later hoorde ik dat er bij die botsing zes mensen verongelukt waren. Niemand had het overleefd.

Ik geloof, dat ik de touwen die het vliegtuig veilig moesten verankeren aan het vastknopen was, toen de volgende gedachte bij me opkwam. Het was een plotselinge gedachte en die zei me: „Nu weet je hoe *Hij* zich voelt. Nu weet je hoe onze Hemelse Vader zich voelt als *Hij* daar, gebonden aan zijn belofte om ons een vrije wil te geven, moet toezien terwijl wij zijn geestelijke smeekbeden negeren en doorgaan met onze dwaze fouten.“ □

„IK HOEF TOCH NIET NAAR HUIS?“

C. Jack Lemmon

De stafvergadering in het kantoor van het zendingsgebied Louisiana Baton Rouge was juist beëindigd toen de telefoon ging. Broeder Olson, zending in New Orleans, klonk bijna in paniek. Zijn juniorcollega, broeder Freeman, was overreden door een vrachtwagen en werd nu naar het ziekenhuis vervoerd. Daar hij zijn zoneleiders niet te pakken kon krijgen, had hij de zendingspresident maar om advies gebeld.

Ik verzekerde hem nadrukkelijk dat mijn vrouw en ik binnen twee uur bij hem zouden zijn. Toen we bij het ziekenhuis kwamen, werden we begroet door zuster Margaret Simmons die er als verpleegkundige werkzaam was. Ze beschreef de verwondingen die broeder Freeman opgelopen had. Zijn bekken was op twee plaatsen gebroken en op een derde

gebarsten. Hij had een gescheurde milt, gekneusde en gebroken ribben, een gebroken heup, een enorm stolsel in zijn ingewanden en nog wat minder ernstige verwondingen.

Er ging meer dan een uur voorbij voor broeder Freeman uit de operatiekamer naar buiten gereden en naar de afdeling „intensive care“ gebracht werd. „Ik heb gedaan wat ik kon,“ zei de dokter. „Als hij door de eerstvolgende 24 uur heenkomt, heeft hij een kansje om in leven te blijven, maar er is weinig hoop.“

Er kwam een orthopedist om bij broeder Freeman rekverbanden aan te leggen. Toen hij klaar was, nam ik hem terzijde om hem naar de informatie te vragen die ik nodig had om Salt Lake City een volledig verslag te geven. De specialist vertelde me dat het mooie „gave“ breuken waren. Een

goede genezing zou echter tijd kosten - een week „intensive care“, acht weken rekverbanden, zes maanden tot een jaar afwachten en onderzoeken voor er besloten kon worden of hij ooit weer eens zou kunnen lopen.

Ik vroeg toestemming om mijn jonge zending te bezoeken en hem door het priesterschap een zegen te geven. De toestemming werd gegeven en ik ging met vijf bezorgde ouderlingen in een kring om hem heen staan. Zijn collega zalfde hem en ik sprak een zegen over hem uit en voelde mij geïnspireerd om te zeggen dat hij zou genezen en in leven zou blijven. Toen wij onze handen van zijn hoofd namen, kwam hij bij en keek me aan. „Ik hoef toch niet naar huis, president Lemmon?“ vroeg hij. Wat een geloof! Ik antwoordde eenvoudig: „Je hebt je zending nog niet afgemaakt.“

Toen we de kamer verlieten, zag ik de dokters die vlakbij stonden. Ze keken heel verwonderd; misschien was dit wel de eerste keer dat zij de macht van Gods priesterschap aan het werk gezien hadden. Zuster Simmons trok me even opzij en zei dat ze allemaal ingespannen hadden staan kijken en stil hadden geluisterd toen de zegen werd uitgesproken.

Op de derde dag in het ziekenhuis werd broeder Freeman uit de afdeling „intensive care“ ontslagen, vijf dagen eerder dan verwacht. De volgende paar weken lag hij verstrikt in rekverbandapparatuur die was ontworpen om zijn botten op hun normale plaats terug te brengen. Hoewel hij daar uiterst ongemakkelijk lag, gebruikte hij zijn

tijd om de zendelingsdiscussies uit zijn hoofd te leren, om de ziekenhuisstaf over het evangelie te vertellen en hen deelgenoot te maken van zijn getuigenis van de herstelling. Iedereen wist wie hij was, zelfs de directeur van het ziekenhuis.

In de zesde week na het ongeluk werd broeder Freeman uit het ziekenhuis ontslagen en kwam hij de staf op het zendingskantoor in Baton Rouge versterken. Toen we de oprijlaan opgereden waren, stapte hij zelfstandig uit de auto en liep met behulp van krukken mijn kantoor binnen. Hij had de voorspelling van de dokter opnieuw overtroffen - nu met bijna negen maanden - hij was echter wel veel gewicht kwijtgeraakt en daarom moest hij zijn schriften onder zijn riem stoppen anders zou zijn broek afzakken!

Nadat broeder Freeman een maand op kantoor gezeten had, vroeg hij of hij het zendingsveld weer in mocht. Ik stuurde hem als districtsleider naar Baker in Louisiana. Hij gebruikte zijn krukken daar kort na zijn aankomst voor het laatst. Broeder Freeman is nu in Hammon, waar hij als zoneleider dienst doet. Als hij loopt of rent, trekt hij een klein beetje met zijn been, maar hij doet normaal aan alles mee.

Broeder Matthew Freeman is een levend voorbeeld van de macht van het priesterschap en een wandelend voorbeeld van de macht van het geloof. Ik dank de Heer voor het priesterschap en ik dank Hem voor fijne jongemannen zoals broeder Freeman, die met al hun macht, verstand en sterkte dienen. □

Op de omslag: Op bladzijde 19 begint Carl Fonoimoana zijn verhaal over het geloof van zijn grootvader, Opapo, wiens portret, genomen uit het familiealbum, is afgedrukt op de omslag. De overige beelden geven indrukken van Sauniatu (West-Samoa), een mormoonse nederzetting die Opapo in 1904 hielp stichten. (Zie *De Ster* van januari 1978.) – Foto's: Brian Kelly.

